

คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนอง
ตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชี
ในสถานประกอบการ

โดย

สุชญา รังสฤษดิ์กุล
ชูศรี ลีตะภวังค์
เอกฉัตร พัฒราช

สนับสนุนงบประมาณโดย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ประจำปีงบประมาณ 2557

Attributes of Accounting Graduates in response to
Labor Market in ASEAN Economic Community
from Opinions of the Heads of Accounting
Department in Enterprises

By

Suchaya Rungsaritikul
Shusri Leetapawang
Ekkachat Pattarach

Granted by

Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Fiscal Year 2014

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนอง ตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของหัวหน้างานบัญชี

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบัน การศึกษาต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ให้บรรลุผล สำเร็จ มีความพร้อมที่จะตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อีกทั้งเป็นการ กระตุ้นให้นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี เตรียมความพร้อมของตนเองก่อนการเข้าสู่การประกอบ อาชีพ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ และผู้ที่มีความสนใจ

งานวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีโดยได้รับการสนับสนุนเงินทุนวิจัยจากคณะบริหารธุรกิจและ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

สุขญา รังสฤทธิกุล และคณะ
กรกฎาคม 2557

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : Uni 001/2557

ชื่อโครงการ : คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ

ชื่อนักวิจัย : นางสาวสุชญา รังสฤษติกุล นางชูศรี ลีตะภวังค์ และนายเอกฉัตร พัฒราช

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2553 ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 196 คน

จากการวิจัยพบว่า หัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทั้ง 5 ด้านนั้น มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมากทุกด้าน และคุณลักษณะของบัณฑิตที่หัวหน้างานบัญชีให้ความสำคัญอยู่ในลำดับแรก คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมาคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.32$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.29$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.27$) และด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.26$) ตามลำดับ ซึ่งคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่มีความสำคัญมากที่สุด ในการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นพบว่า ลำดับแรก คือ จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมาคือ ความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.80$) ความสามารถในการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.64$) ความสามารถบูรณาการความรู้เพื่อประยุกต์ใช้กับลักษณะของงาน ($\bar{X} = 4.62$) ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.56$) ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชีของประเทศและระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 4.54$) และความสามารถใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 4.54$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี หัวหน้างานบัญชี

E – Mail Address : SUCHAYA.R@rmutr.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : ตุลาคม 2556 – กันยายน 2557

ABSTRACT

Code of Project : Uni 001 /2014

Project Name : Attributes of Accounting Graduates in response to Labor Market in ASEAN Economic Community from Opinions of the Heads of Accounting Department in Enterprises

Researchers : Miss Suchaya Rungsarittikul Mrs. Shusri Leetapawang
Mr. Ekkachat Pattarach

The purpose of this research was to study the opinions of the heads of accounting department in enterprises about attributes of accounting graduates indicating in 2010 Qualifications Framework for Bachelor of Accounting, in response to Labor Market in ASEAN Economic Community. The attributes were the students' 1) morals and ethics 2) knowledge 3) intelligence skills 4) skills of human relationships and responsibilities 5) skills of mathematical analysis, communication and using information technology. The samples for the research were 196 heads of accounting department in enterprises in Bangkok.

From the research, most of the heads of accounting department had their opinions in the high level that all of the five attributes of accounting graduates had to be applied in their work. The most essential attributes were morals and ethics ($\bar{X} = 4.44$), skills of mathematical analysis, communication and using information technology ($\bar{X} = 4.32$), intelligence skills ($\bar{X} = 4.29$), skills of human relationships and responsibilities ($\bar{X} = 4.27$), and knowledge ($\bar{X} = 4.26$) respectively. The attributes of accounting graduates which were the most responsive to labor market in ASEAN Economic Community (AEC) were job ethics ($\bar{X} = 4.85$), honesty ($\bar{X} = 4.80$), team work ($\bar{X} = 4.64$), knowledge integration for jobs ($\bar{X} = 4.62$), job knowledge and understanding ($\bar{X} = 4.56$), job knowledge and understanding according to National and International Education Standards for Professional Accountants ($\bar{X} = 4.54$), foreign language competence, particularly English ($\bar{X} = 4.54$) respectively.

Keywords : ASEAN Economic Community;AEC Attributes of Accounting Graduates Heads of Accounting

E – Mail Address : SUCHAYA.R@mutr.ac.th

Period of Project : October 2013 – September 2014

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
3. ขอบเขตของการวิจัย	4
4. ตัวแปรที่ศึกษา	4
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1. ความเป็นมาของอาเซียน	6
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับวิชาชีพบัญชีไทย	9
3. ลักษณะของสาขาวิชาชีพบัญชี	17
4. ข้อกำหนดเกี่ยวกับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในด้านการทำบัญชี	18
5. จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	22
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
3. การทดลองใช้เครื่องมือ	34
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ต่อ)	
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีเกี่ยวกับ คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาด แรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้ง 5 ด้าน	39
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ	45
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	48
1. สรุปผลการวิจัย	48
2. อภิปรายผล	52
3. ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก ก	68
ภาคผนวก ข	75
ประวัติผู้วิจัย	78

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของหัวหน้างานบัญชี จำแนกตามเพศ	36
2 แสดงจำนวนและร้อยละของหัวหน้างานบัญชี จำแนกตามอายุ	37
3 แสดงจำนวนและร้อยละของหัวหน้างานบัญชี จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด	37
4 แสดงจำนวนและร้อยละของหัวหน้างานบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน	38
5 แสดงจำนวนและร้อยละของหัวหน้างานบัญชี จำแนกตามลักษณะขององค์กร	38
6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้ง 5 ด้าน	39
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม	40
8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้	41
9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางปัญญา	42
10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	43

สารบัญตาราง (ต่อ)

11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี
เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน
ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร
และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 44

12 แสดงข้อเสนอแนะของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขา
วิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 45

บทที่ 1 บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ในปี 2558 ทุกภาคส่วนมีการดำเนินการสร้างความตระหนัก การตื่นตัวและเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นภายในประเทศ โดยศึกษาโอกาสและผลกระทบต่อประเทศอันเกิดจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของ 10 ประเทศอาเซียน ตลอดจนการสร้างความตระหนักให้กับประชาชนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง ในส่วนภาคการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้มีการดำเนินการเตรียมความพร้อมในการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลายด้าน และในรูปแบบที่แตกต่างกัน กระทรวงศึกษาธิการได้มีการจัดประชุมในเรื่องทิศทางการศึกษา เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทย จัดประชุมผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยเพื่อรับทราบข้อมูลต่าง ๆ ทางการศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย และมีมหาวิทยาลัยบางกลุ่มนำโดยผู้บริหารมหาวิทยาลัย ได้เดินทางไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับมหาวิทยาลัยในประเทศอาเซียน เพื่อนำข้อมูลมาสรุปร่วมกันในการวางแผนทางการดำเนินงานพัฒนา การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาบุคลากรในมหาวิทยาลัย รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2555, น. 2) สำหรับภาครัฐความร่วมมือในการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของไทยในระดับประเทศ คือ การเจรจาเปิดเสรีการค้า บริการด้านการศึกษา การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในระดับกระทรวง คือ การจัดทำยุทธศาสตร์รองรับการเป็นประชาคมอาเซียน การส่งเสริมการแลกเปลี่ยน และในระดับสถาบันจะมีการพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่จะขับเคลื่อนอุดมศึกษาให้มีบทบาทและได้รับการยอมรับในประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ คือ การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน และการส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาในประชาคมอาเซียน (พินิติ รตะนานุกูล, 2555, น. 2) ทั้งนี้ การเตรียมพร้อมบัณฑิตไทยในศตวรรษที่

21 และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565) ได้กำหนดเป้าหมายของกรอบ คือ การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงานและพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ รวมทั้งการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย และปัจจุบันกลุ่มอาเซียนมีการรวมตัวกันและได้กำหนดวิสัยทัศน์ภายในปี ค.ศ. 2020 ข้อหนึ่งว่า “เพื่อพัฒนาอาเซียนให้มีความเข้มแข็งในหลาย ๆ ด้านรวมทั้งด้านการศึกษา โดยกำหนดให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุก ๆ ส่วน โดยผ่านการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา การพัฒนาทักษะ ศักยภาพ และการฝึกอบรม การศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงเป็นหนึ่งในตัวจักรสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว นอกจากนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษายังมีนโยบายสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย 2 ประการ คือ การพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยที่สอดคล้องกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา โดยเน้นให้บัณฑิตมีความภาคภูมิใจในสถาบัน และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างสง่างามตามเป้าหมายของสถาบันแต่ละกลุ่ม และการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยในบริบทที่เป็นสากล โดยคำนึงถึงคุณค่าของความเป็นไทยที่สามารถขยายผลให้มีการเพิ่มมูลค่า และสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่กำหนดคุณภาพบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิ และสาขา/สาขาวิชาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (กัศจร ตติยกิจ, 2554, น. 1) ทั้งนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะผู้สูงส่งสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งส่วนหนึ่งคือการพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรมและจริยธรรม โดยจัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อสร้างระบบความเชื่อมโยงระหว่างคุณวุฒิทางการศึกษาตามระดับการเรียนรู้ กับคุณวุฒิวิชาชีพตามระดับความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล เพื่อให้แรงงานมีสมรรถนะและมีเส้นทางความก้าวหน้าในวิชาชีพที่ชัดเจน ตลอดจนสนับสนุนการเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีด้านแรงงานภายใต้กรอบความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นทางการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, น. 47)

ตามข้อตกลงของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน ทำให้ประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียน คือ พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา บรูไน รวมทั้งประเทศไทยต้องเปิดเสรีทางการค้า โดยได้จัดทำแผนงานการจัดตั้ง

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) ซึ่งมีการกำหนดกรอบข้อตกลงการยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements : MRA) ในด้านต่าง ๆ ปัจจุบันอาเซียนได้สรุปผลการจัดทำ MRA และลงนามโดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนแล้ว ครอบคลุม 7 อาชีพ ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก นักสำรวจ และนักบัญชี ซึ่งกรอบข้อตกลงการยอมรับร่วมกัน สาขาวิชาชีพบัญชีโดย MRA หมายถึง การที่ผู้ให้บริการที่ได้รับการรับรองคุณสมบัติวิชาชีพโดยหน่วยงานที่มีอำนาจในประเทศตน จะได้รับการยอมรับโดยหน่วยงานที่มีอำนาจในประเทศอาเซียนอื่น โดยสอดคล้องกับกฎระเบียบภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายผู้ให้บริการสาขาวิชาชีพในภูมิภาค MRA ในสาขาบริการของอาเซียน กรอบความตกลงด้านบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) คือ สมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศจะให้การยอมรับในวุฒิการศึกษาหรือประสบการณ์ที่ได้รับ และคุณสมบัติที่เป็นไปตามข้อกำหนด หรือ ใบอนุญาต หรือ ใบรับรองที่ได้รับในประเทศสมาชิกอื่น เพื่อวัตถุประสงค์ในการออกใบอนุญาต หรือใบรับรองให้แก่ผู้ให้บริการ การยอมรับดังกล่าวจะต้องทำอยู่บนพื้นฐานของความตกลงกับประเทศสมาชิกที่เกี่ยวข้องหรืออาจให้การยอมรับโดยอิสระ ดังนั้น นักบัญชีซึ่งเป็นหนึ่งในวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงจะต้องเตรียมความพร้อมต่อการเปิดเสรีการค้า เพื่อสามารถรองรับการแข่งขันได้ในระดับสากล ซึ่งจะต้องพัฒนาทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต่องาน ผลงานที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ พร้อมทั้งต้องสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2555, น. 13)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ มีวิสัยทัศน์ในการเป็นผู้นำการจัดการศึกษาวิชาชีพสู่ความเป็นเลิศ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศิลปกรรม การบริการ และบริหารธุรกิจสู่สังคมการประกอบการ เพื่อก้าวเข้าสู่มหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ และในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนั้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ต้องเตรียมพร้อมในการเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยต้องมีการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันได้ และจากกรอบข้อตกลงยอมรับร่วมของอาเซียนได้ครอบคลุม 7 อาชีพ รวมทั้งวิชาชีพบัญชี ซึ่งสาขาวิชาการบัญชีมีความตระหนักและเตรียมพร้อมสำหรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามแนวนโยบายของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตามการเตรียมความพร้อมนั้นต้องให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย เพราะคุณลักษณะของบัณฑิตนั้นส่งผลต่อการมีงานทำของบัณฑิต

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนนักศึกษา สาขาวิชาการบัญชี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ โดยข้อค้นพบในประเด็นต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการมุ่งผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นอกจากนี้เพื่อเป็นแนวทางให้บัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี พัฒนาตนเองให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะพร้อมที่จะตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้เพื่อความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ โดยดำเนินการตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2553 ซึ่งกำหนดไว้ 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 1.2 ด้านความรู้
- 1.3 ด้านทักษะทางปัญญา
- 1.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 1.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ ที่ดำเนินการวิจัยครั้งนี้คือ สถานประกอบการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายชื่ออยู่ใน ทำเนียบสถานประกอบการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

3. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาข้อมูลเพื่อทำการวิจัย กำหนดระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี เริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2556 ถึง 30 กันยายน 2557

4. ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยกำหนดตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ จากกรอบมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2553 ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม
 - 1.2 ด้านความรู้
 - 1.3 ด้านทักษะทางปัญญา
 - 1.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
 - 1.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

5. คำสำคัญ

1. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)
2. คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี (Attributes of Accounting Graduates)
3. หัวหน้างานบัญชี (Heads of Accounting)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อใช้ข้อมูลเป็นแนวทางของมหาวิทยาลัย ในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนากิจการจัดการเรียน การสอนนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี ให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี ตระหนักถึงความต้องการที่แท้จริงของตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และมุ่งผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีให้มีคุณภาพและมาตรฐานตรงกับความต้องการ
3. เพื่อเป็นแนวทางให้บัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี พัฒนาตนเองให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะพร้อมที่จะตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทั้งนี้เพื่อความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ
4. เพื่อทราบถึงคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
5. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ และบุคคลภายนอก ที่มีความสนใจ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปข้อมูล โดยมีหัวข้อที่สำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนี้

1. ความเป็นมาของอาเซียน
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับวิชาชีพบัญชีไทย
3. ลักษณะของสาขาวิชาการบัญชี
4. ข้อกำหนดเกี่ยวกับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในด้านการทำบัญชี
5. จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความเป็นมาของอาเซียน

ในปี พ.ศ. 2558 จะเป็นปีที่รวม 10 ประเทศในกลุ่มอาเซียนจัดตั้งประชาคมอาเซียน หรือ ASEAN Community (AC) อย่างเป็นทางการซึ่งจะทำให้การค้า การลงทุนในภูมิภาคนี้เป็นที่จับตาของนักธุรกิจทั่วโลกเพราะถือเป็นเขตเศรษฐกิจใหม่ ที่มีศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าปัจจุบันแต่ละประเทศต้องพึ่งพา การค้าระหว่างประเทศมากขึ้น มีการปรับตัวและบูรณาการเข้ากับเวทีเศรษฐกิจการค้าโลก ไม่ว่าจะเป็น WTO หรือในระดับภูมิภาคอาเซียน จึงจำเป็นที่ต้องเร่งแสดงบทบาทการรวมกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในตลาดโลก โดยการเปิดเสรีอาเซียนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการรับรู้ของทุกองค์กร ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อย เพื่อเตรียมพร้อมที่จะก้าวไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและปรับตัวให้ทันต่อสภาวะทางเศรษฐกิจในทุกสถานการณ์ ตลอดจนสามารถใช้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งขึ้นตามปฏิญญากรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 มีประเทศสมาชิกรวม 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย

มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย กัมพูชา ลาว พม่า และ เวียดนาม ซึ่งวัตถุประสงค์เริ่มแรกในการก่อตั้งนั้น เพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาเพื่อเสถียรภาพทางการเมืองและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เมื่อการค้าระหว่างประเทศในโลกมีแนวโน้มกีดกันการค้ารุนแรงขึ้น ทำให้อาเซียนได้หันมามุ่งเน้นกระชับและขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันมากขึ้น โดยยังคงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการคือ 1) ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในภูมิภาค 2) รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงในภูมิภาค 3) ใช้เป็นเวทีแก้ไขปัญหาคัดแย้งภายในภูมิภาค ทั้งนี้ ในการประชุมผู้นำอาเซียนที่บาหลีได้กำหนดแผนการความร่วมมือระหว่างกันโดยได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord) และเห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) โดยประชาคมอาเซียนประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก ดังต่อไปนี้คือ

1. ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community : ASC) ประชาคมความมั่นคงอาเซียน มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ประเทศในภูมิภาคอาเซียนอยู่อย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาภายในภูมิภาคโดยสันติวิธีและยึดมั่นในหลักความมั่นคงรอบด้าน ดังนี้

1.1 ใช้เอกสารทางการเมืองและกลไกของอาเซียนที่มีอยู่แล้วในการเพิ่มศักยภาพในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทภายในภูมิภาครวมทั้งการต่อต้านการก่อการร้าย การลักลอบค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติอื่น ๆ และการขจัดอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

1.2 ริเริ่มกลไกใหม่ ๆ ในการเสริมสร้างความมั่นคง และกำหนดรูปแบบใหม่สำหรับความร่วมมือในด้านนี้ ซึ่งรวมถึงการกำหนดมาตรฐานการป้องกันการเกิดข้อพิพาท การแก้ไขข้อพิพาท และการส่งเสริมสันติภาพหลังจากการเกิดข้อพิพาท

1.3 ส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล ซึ่งอาเซียนยังไม่มีความร่วมมือในด้านนี้ ทั้งนี้ความร่วมมือข้างต้นจะไม่กระทบต่อนโยบายต่างประเทศ และความร่วมมือทางทหารของประเทศสมาชิกกับประเทศนอกภูมิภาค

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กำหนดวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ที่จะให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ได้ ดังนี้

2.1 มุ่งหวังให้เกิดการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า การบริการ การลงทุน เงินทุน การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคม ภายในปี ค.ศ. 2020

2.2 มุ่งหวังที่จะจัดตั้งให้อาเซียนเป็นตลาดเดียวและเป็นฐานการผลิต โดยจะริเริ่มกลไกและมาตรการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติตามข้อริเริ่มทางเศรษฐกิจที่มีอยู่แล้ว

2.3 ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน (กัมพูชา ลาว พม่า และ เวียดนาม หรือ CLMV) เพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนา และช่วยให้ประเทศเหล่านี้เข้าร่วมใน กระบวนการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน

2.4 ส่งเสริมความร่วมมือในนโยบายการเงินและเศรษฐกิจมหภาค ตลาดการเงินและ ตลาดเงินทุน การประกันภัยและภาษีอากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม กรอบ ความร่วมมือด้านกฎหมาย การพัฒนาความร่วมมือด้านการเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการยกระดับการศึกษาและการพัฒนาฝีมือ

3. ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียนมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ร่วมกัน ในสังคมที่เอื้ออาทร ประชากรมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการพัฒนาในทุกด้านและมีความมั่นคง ทางสังคม (Social Security) โดยเน้นการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เช่น

3.1 การพัฒนาสังคม โดยการยกระดับความเป็นอยู่ของผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่ยากจนใน ถิ่นทุรกันดาร และส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม

3.2 การพัฒนาการฝึกอบรม การศึกษาระดับพื้นฐาน และสูงกว่า การพัฒนาทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสร้างงาน และการคุ้มครองทางสังคม

3.3 การส่งเสริมความร่วมมือในด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการป้องกันและ ควบคุมโรคติดต่อ เช่นโรคเอดส์ และโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง

3.4 การจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

3.5 การส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเขียน นักคิด และศิลปินในภูมิภาค

แผนปฏิบัติการของประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน เน้นการดำเนินการใน 4 ประเด็น หลัก คือ

(1) สร้างประชาคมแห่งสังคมที่เอื้ออาทร โดยเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจน เสริมสร้างความเสมอภาค และการพัฒนามนุษย์ อาทิ การพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน การส่งเสริม สวัสดิการสังคม การพัฒนาชนบทและขจัดความยากจน การพัฒนาการศึกษาและสาธารณสุข และ การส่งเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง การปราบปราม อาชญากรรมข้ามชาติและการป้องกันและจัดการภัยพิบัติ

(2) แก้ไขผลกระทบต่อสังคมอันเนื่องมาจากการรวมตัวทางเศรษฐกิจ โดยสร้าง ฐานทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถแข่งขันได้ดี และมีระบบการป้องกันทางสังคมที่เพียงพอโดยให้ ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมแรงงาน และเสริมสร้างความร่วมมือในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สวัสดิการสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสาธารณสุข (ปัญหาที่มากับโลกาภิวัตน์ เช่น โรคระบาด โรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ)

(3) ส่งเสริมความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง โดยมีกลไกที่พัฒนาอย่างสมบูรณ์สำหรับการจัดการ และดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม ตลอดจนการป้องกันและขจัดภัยพิบัติด้านสิ่งแวดล้อม

(4) เสริมสร้างรากฐานที่จะนำไปสู่ประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ. 2020 ซึ่งเป็นภูมิภาคที่ประชาชนตระหนักถึงอัตลักษณ์ (Identity) ร่วมกันของภูมิภาคท่ามกลางความหลากหลายทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ด้วยการส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชนในระดับและวงการต่าง ๆ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกันและกัน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกันและกัน (การส่งเสริมด้านวัฒนธรรมและสารสนเทศ)

ทั้งนี้ ข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ต้องถือปฏิบัติร่วมกัน เรียกว่า กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ซึ่งเป็นเสมือนรัฐธรรมนูญของอาเซียน จำเป็นที่จะต้องมีกรอบหรือพื้นฐานทางกฎหมายรองรับ เพื่อเป็นกฎเกณฑ์สำหรับประเทศสมาชิกที่จะต้องถือเป็นพันธกรณี ที่ต้องปฏิบัติตาม (พัชรินทร์ กุณศิลา, 2554, น. 5 – 8)

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับวิชาชีพบัญชีไทย

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2546 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้ร่วมลงนามในแถลงการณ์ Bail Concord II กำหนดให้มีการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements : MRA) ด้านคุณสมบัติในสาขาวิชาชีพหลัก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพของอาเซียนได้อย่างเสรี จนถึงปัจจุบันอาเซียนได้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วม และกรอบข้อตกลงยอมรับร่วมแล้วใน 7 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก นักสำรวจ และนักบัญชี หลักการของ MRA คือ การเปิดให้แรงงานฝีมือ ที่ต้องการมาให้บริการในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง สามารถจดทะเบียนหรือขอรับอนุญาตประกอบวิชาชีพในประเทศอาเซียนอื่นได้ โดยต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบภายในของประเทศนั้น ๆ และต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน สำหรับวิชาชีพบัญชียังไม่มีข้อตกลงยอมรับร่วมแต่มีข้อตกลงที่วางกรอบแนวทางเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าไปทำงานในวิชาชีพนี้ในอนาคต เมื่อสมาชิกอาเซียนใดมีความพร้อมก็สามารถเข้าร่วมเจรจายอมรับคุณสมบัติของกันและกันได้ โดยใช้กรอบข้อตกลงนี้เป็นพื้นฐานในการเจรจา โดยในระหว่างนี้ประเทศอาเซียนที่ยังไม่พร้อมก็สามารถศึกษากรอบข้อตกลงนี้และใช้เป็น แนวทางในการเตรียมความพร้อมของตนทั้งในแง่การส่งบุคลากรออกไป และการรับมือกับบุคลากรจากอาเซียนที่จะเข้ามาทำงานในประเทศของตน

2.1 หลักเกณฑ์การยอมรับ

(1) การศึกษา ประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงว่า นักบัญชีอาชีพ (Practicing Professional Accountant : PPA) ของประเทศสมาชิก ซึ่งขอให้มีการยอมรับในอีกประเทศสมาชิก

ต้องได้รับการศึกษาตามเงื่อนไขที่มีผลบังคับใช้อยู่ในประเทศแหล่งกำเนิด ซึ่งหนังสือรับรองการศึกษาของบุคคลนั้นอาจถูกประเมินและยอมรับโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (National Accountancy Body : NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (Professional Regulatory Authority : PRA) ของประเทศผู้รับว่า ผ่านเกณฑ์เงื่อนไขทางการศึกษาในประเทศผู้รับ

(2) ใบอนุญาต ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่นนอกเหนือจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (National Accountancy Body : NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (Professional Regulatory Authority : PRA) กำหนดให้ต้องมีใบอนุญาตอื่น ๆ ในการประกอบวิชาชีพ ประเทศสมาชิกอาเซียน จะต้องพยายามอย่างเต็มความสามารถตามกฎระเบียบภายในประเทศของตน ในการอำนวยความสะดวกให้นักบัญชีอาชีพ (Practicing Professional Accountant : PPA) ของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นได้รับการอนุมัติที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพบัญชี

(3) การแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถ ประเทศสมาชิกอาเซียนยอมรับถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดให้นักบัญชีอาชีพ (Practicing Professional Accountant : PPA) ซึ่งขอให้มีการยอมรับในประเทศผู้รับ แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการประกอบวิชาชีพ เพื่อสร้างความมั่นใจว่านักบัญชีอาชีพ (Practicing Professional Accountant : PPA) มีความรู้ความสามารถครบถ้วนตามกฎระเบียบภายในของประเทศผู้รับ

(4) ประสพการณ์ นักบัญชีอาชีพ (Practicing Professional Accountant : PPA) ที่ต้องการให้มีการยอมรับ จะต้องมีการครบถ้วนตามความต้องการที่ระบุไว้โดยประเทศผู้รับ ประเทศสมาชิกอาเซียน ควรที่จะนำเอามาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (International Federation of Accountants : IFAC) มาใช้ในการกำหนดความสามารถด้านวิชาชีพและคุณสมบัติต่าง ๆ สำหรับการประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กฎระเบียบภายในของประเทศสมาชิกนั้น ๆ (สุทธิวัส สร้อยทอง, 2555, น. 30,35-36)

ดังนั้น คนไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรเรียนรู้ และตระหนักถึงผลกระทบทั้งทางเชิงบวกและเชิงลบของการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอีก 3 ปีข้างหน้า โดยติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของ AEC พัฒนาความรู้ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ และอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมความพร้อมและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้กับวิชาชีพและเสริมสร้างความมั่นคงให้กับธุรกิจต่อไป

2.2 หลักเกณฑ์ทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย

(1) บัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 กำหนดให้ บริการวิชาชีพถือเป็นอาชีพสงวนของคนไทย โดย (8) เกี่ยวข้องกับงานควบคุม ตรวจสอบ หรือให้บริการทางบัญชี ยกเว้นงานตรวจสอบภายในเป็นครั้งคราว

(2) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (3) ห้ามมิให้คนต่างด้าว ประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าวตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม (บัญชีสาม (6) การทำกิจการบริการทางบัญชี) เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ยกเว้นสหรัฐสามารถเข้ามาลงทุนดำเนินธุรกิจวิชาชีพข้างต้นได้ 100% เท่าคนไทยตามสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา

(3) พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 7 (6) และประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 ได้กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของผู้ทำบัญชี เช่น มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอ มีคุณวุฒิตามที่กฎหมายกำหนด

(4) พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องได้รับใบอนุญาต หรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี รวมทั้งข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 18) ได้กำหนดเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการฝึกหัดงาน การทดสอบเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต รวมทั้งข้อกำหนดสภาวิชาชีพบัญชี ได้กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณวุฒิการศึกษาของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2549

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดทางด้านกฎหมายสำหรับประเทศสมาชิกในการเข้ามาประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย แต่ในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 นี้ ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ที่อาจมีผลกระทบต่อธุรกิจหรือวิชาชีพบัญชีของไทย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2555, น 10 - 12)

2.3 การเตรียมความพร้อมทางบัญชี

ในปัจจุบัน มาตรฐานการบัญชีที่ประเทศไทยใช้อยู่ประกอบด้วย มาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงินไทย (TAS & TFRS) และ มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า มาตรฐานการบัญชีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้น ยังคงมีความแตกต่างจากมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานรายงานการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งหากนักลงทุนที่มาจากต่างประเทศที่ใช้มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศแล้ว อาจทำให้นักบัญชีในประเทศไทยต้องมีการปรับปรุงทางบัญชีเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศในปัจจุบัน

สำหรับสภาวิชาชีพบัญชี ได้พิจารณาวิชาชีพบัญชีเป็นหนึ่งในสาขาที่อยู่ระหว่างการพัฒนาและยกระดับในการเปิดเสรีในปี ค.ศ. 2015 ซึ่งได้เห็นถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดตั้ง “คณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามผลกระทบของ AEC ต่อวิชาชีพบัญชี” ขึ้น เพื่อศึกษาถึงผล

กระทบจากเรื่องดังกล่าว และจะนำผลการศึกษาที่ได้เผยแพร่ต่อไป รวมทั้งเสนอแนะต่อหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่ในการเจรจา อีกทั้งเสนอผลการศึกษาต่อสภาวิชาชีพบัญชีเพื่อออกกฎระเบียบ เพื่อเป็นการรองรับการเปิดเสรี จึงจำเป็นที่นักบัญชีต้องติดตามอย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตามแนวโน้มของการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีของไทย น่าจะเป็นการปรับปรุงไปสู่การใช้มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศทั้งหมด เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนและทั่วโลก โดยทิศทางในการจัดทำมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทย สรุปได้ดังนี้

(1) ปัจจุบันมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยได้รับการจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ และอยู่ระหว่างการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศฉบับรวมเล่ม (2012 Edition of the Bound Volume of IFRS Blue Book) ที่มีผลบังคับใช้กับรายงานทางการเงินที่มีรอบระยะเวลารายงานเริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2555

(2) ในการกำหนดให้มาตรฐานการรายงานทางการเงินแต่ละฉบับมีผลบังคับใช้ในประเทศไทยนั้น คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีได้คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อผู้จัดทำรายงานทางการเงิน ผู้สอบบัญชี หน่วยงานกำกับดูแล นักวิเคราะห์ นักลงทุน ตลอดจนผู้ใช้รายงานทางการเงินกลุ่มอื่น ๆ ดังนั้นคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีจึงเห็นควรให้กำหนดวันที่มีผลบังคับใช้ของรายงานทางการเงินในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (TFRS) มาตรฐานการบัญชี (TAS) การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (TFRIC) และการตีความมาตรฐานการบัญชี (SIC) ทั้งหมดที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ตาม 2012 IFRS จะมีผลบังคับใช้กับรายงานทางการเงินที่มีรอบระยะเวลารายงานเริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป

กลุ่มที่ 2 มาตรฐานการรายงานทางการเงินและมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการรวมกิจการ ซึ่งคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IASB) กำหนดให้มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลารายงานที่เริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไปนั้น และจำเป็นต้องนำไปปฏิบัติพร้อมกันทั้ง 5 ฉบับ ได้แก่

- 1) IFRS 10 Consolidated Financial Statements
- 2) IFRS 11 Joint Arrangements
- 3) IFRS 12 Disclosure of Interests in Other Entities
- 4) IAS 27 Separate Financial Statements
- 5) IAS 28 Investments in Associates and Join Ventures รวมทั้ง IFRS 13 Fair Value Measurement ซึ่งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี เห็นควรกำหนดให้

มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินในกลุ่มที่สองนี้มีผลบังคับใช้กับรายงานทางการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป

กลุ่มที่ 3 มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วย TFRS 9 Financial Instruments และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินสำหรับประเทศไทยที่จัดทำขึ้นจาก (1) IAS 32 Financial Instruments: Presentation (2) IAS 39 Financial Instruments: Recognition and Measurement (3) IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures ซึ่งแนวปฏิบัติทั้งหมด 5 ฉบับ ที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีอนุญาตให้กิจการสามารถนำข้อกำหนดของแนวปฏิบัติดังกล่าวไปปฏิบัติได้อย่างเป็นอิสระจากกัน ไม่ต้องนำไปปฏิบัติพร้อมกันทั้ง 5 ฉบับ โดยให้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของกิจการ ดังนี้คือ

- 1) แนวปฏิบัติ เรื่องการแสดงรายการสำหรับเครื่องมือทางการเงิน
- 2) แนวปฏิบัติ เรื่องการรับรู้และวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน
- 3) แนวปฏิบัติ เรื่องอนุพันธ์ทางการเงิน
- 4) แนวปฏิบัติ เรื่องการบัญชีป้องกันความเสี่ยง
- 5) แนวปฏิบัติ เรื่องการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

โดยมาตรฐานในกลุ่มที่สามนี้ยังประกอบด้วย TAS 41 เรื่องเกษตรกรรมและ TFRS 4 เรื่องสัญญาประกันภัย ซึ่งมาตรฐานในกลุ่มนี้ทั้งหมดจะมีผลบังคับใช้กับรายงานทางการเงินที่มีรอบระยะเวลารายงานเริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป

(3) คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชียังอยู่ระหว่างการพัฒนาเกณฑ์ที่เหมาะสมในการแบ่งประเภทกิจการเพื่อกำหนดมาตรฐานการรายงานทางการเงินให้เหมาะสมกับขนาดของกิจการตลอดจนอยู่ระหว่างการจัดทำมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะขนาดกลางและขนาดย่อม (TFRS for SMEs) เพื่อให้เป็นไปตาม IFRS for SMEs (2009) โดยคาดว่าจะกำหนดให้มีผลบังคับใช้กับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้สอดคล้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ. 2558 ตลอดจนอยู่ระหว่างการพิจารณาว่าจะกำหนดให้กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะขนาดเล็กปฏิบัติตามข้อกำหนดของ TFRS for SMEs ต่อไป หรือให้ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่จัดทำขึ้นตาม Micro-sized Entity Guidance ซึ่งคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IASB) ยังอยู่ระหว่างกรดำเนินการ (สุรพล กล้วยวิชชิต, 2556, น. 118 - 119)

2.4 ความพร้อมสำหรับนักวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ฝ่ายต่างประเทศ, สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2556, น. 5) ได้กล่าวถึงความพร้อมสำหรับนักวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้

(1) ความพร้อมด้านมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีที่เป็นสากล ปฏิเสธไม่ได้ถึงการเปลี่ยนแปลงของความเป็นสากล ทั่วโลกต่างเรียกร้องให้วิชาชีพบัญชีอิงกับมาตรฐานสากล เพื่อความเข้าใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ทำให้ประเทศไทยเองก็ได้มีการนำมาตรฐานสากลมาแปลและมีผลบังคับใช้ไปแล้ว ซึ่งจากการสำรวจประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนก็ได้ประกาศยอมรับที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้วยเช่นกัน

(2) ความพร้อมในการศึกษากฎหมาย ข้อบังคับภาษีอากรการบันทึกบัญชีให้ถูกต้องได้นั้นต้องมีความเข้าใจในธุรกิจ ประเภทของรายการ และการเลือกใช้มาตรฐานบัญชีที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง นอกจากนี้ หากลูกค้าของกิจการ หรือกิจการ จะรุกไปประเทศอื่น ๆ ก็จำเป็นต้องทำตามกฎหมาย ข้อบังคับรวมทั้งการยื่นภาษีของประเทศนั้นๆ การดูแลบริการให้กับลูกค้า ให้สามารถทำธุรกรรมทางธุรกิจอย่างราบรื่น ไม่นอเนกการตรวจสอบการกระทำที่ผิดกฎหมายย่อมเป็นการให้บริการที่ดีแน่นอน

(3) ความพร้อมด้านการสื่อสารและการปรับตัว นักบัญชีในวันนี้คงไม่สามารถทำงานคนเดียวได้อีกต่อไป จำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสารประสานงานขอข้อมูล สรุปข้อมูลทางการเงินเป็นรายงานเพื่อส่งให้ผู้บริหาร ซึ่งล้วนต้องใช้การสื่อสารทั้งหมด และเมื่อมีการรวมกันเป็นประชาคมอาเซียน การติดต่อคงไม่เพียงแค่นักบัญชีในประเทศไทยเท่านั้น แต่จะมีคนจากประเทศต่าง ๆ ที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดเป็นภาษากลางของอาเซียนจึงมีความสำคัญ ซึ่งทักษะในการสื่อสารได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในการทำงานและการติดต่อสื่อสาร รวมถึงการมีทักษะในการพูดคุยกเจรจาแลกเปลี่ยนกัน (Small Talks) นอกจากนี้ เมื่อมีการทำงานข้ามวัฒนธรรมกัน ก็ควรมีความเข้าใจยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้

(4) ความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลต่อการจัดการและการใช้ข้อมูลทางการเงิน ไม่ว่าจะช่วยในการประมวลผลข้อมูลจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว การจัดทำรายงานทางการเงินให้สะดวกยิ่งขึ้น รวมทั้งการมีระบบอินเทอร์เน็ตที่ช่วยให้การเข้าถึงข้อมูลธุรกิจของนักลงทุนทำได้สะดวกและรวดเร็ว ดังนั้นการเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานร่วมกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นการเพิ่มโอกาสสำหรับนักบัญชีในการให้บริการด้านบัญชีรูปแบบใหม่ได้

(5) ความพร้อมด้านทัศนคติ จริยธรรม นักวิชาชีพบัญชีต้องเปลี่ยนท่าทีจากความไม่ยืดหยุ่น มองเฉพาะหลักเกณฑ์เพียงอย่างเดียวและจัดทำข้อมูลตามกำหนดเวลา มาเป็นนักบัญชีที่กระฉับกระเฉง พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและชัดเจน มีความสามารถที่พัฒนาและปรับบทบาทของตนเองให้ทันต่อกาการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเริ่มต้นจากการเปลี่ยนบทบาทของผู้จัดทำข้อมูลในอดีตมาเป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนภาพของการเป็นที่ปรึกษาแก่ผู้บริหาร

นอกจากนี้ ในการปฏิบัติงานวิชาชีพในประเทศ เราเพิ่งเริ่มต้นในการที่จะเคร่งครัดเรื่องจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติงาน ซึ่งตรงกันข้ามกับประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย ที่เขาให้ความสำคัญเรื่องนี้มานานมากแล้ว จึงเป็นเรื่องที่อยากให้เกิดความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชีด้วย

นอกจากนี้ คณะกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร, สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2556, น. 12-13) ได้กล่าวถึง นักบัญชีไทยต้องเตรียมตัวอย่างไรกับ AEC ดังนี้ คือ

(1) Who will come? คือ ใครจะมาแย่งงานนักบัญชีไทย คำตอบคือ นักบัญชีจากประเทศซึ่งอยู่ในระแวกเดียวกับประเทศไทย หรือประเทศที่เจริญกว่า ได้แก่ สิงคโปร์ และ มาเลเซีย รูปแบบการเข้ามาทำงานของนักบัญชีต่างชาติจะเป็นรูปแบบติดสอยห้อยตามบริษัทในประเทศของตนที่มาลงทุนในประเทศไทย นักบัญชีฟิลิปปินส์ อาจจะเป็นอีกกลุ่มที่มีโอกาสเข้ามาประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ถึงแม้จะไม่ได้มีบริษัทฟิลิปปินส์มาลงทุนในประเทศไทยมากนักก็ตาม แต่ด้วยความสามารถในภาษาอังกฤษที่โดยเฉลี่ยมีมากกว่านักบัญชีไทยและค่าตอบแทนที่อยู่ในระดับเดียวกันหรืออาจน้อยกว่านักบัญชีไทย นักบัญชีฟิลิปปินส์จึงเป็นอีกชาติหนึ่งที่มีโอกาสเข้ามาในประเทศไทย หลังเปิดเสรีอาเซียนในปี 2558

(2) Where to go? คือ แล้วนักบัญชีไทยจะไปไหนกันดี คำตอบคือ ประเทศที่ด้อยกว่าเรา เช่นกลุ่ม CLMV (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) และอินโดนีเซีย โดยช่องทางสำหรับนักบัญชีไทยที่ง่ายที่สุด คือ การติดตามนักลงทุนไทยที่ไปลงทุนในประเทศดังกล่าว ซึ่งประเทศทั้ง 5 ประเทศ นับว่านักบัญชีอยู่อย่างจำกัด ไม่เพียงพอต่อการรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเข้านักบัญชีที่ได้มาตรฐานจากต่างประเทศ จึงนับว่าเป็นโอกาสที่ดีสำหรับนักบัญชีไทยที่จะรุกเข้าไปในประเทศกลุ่มดังกล่าว

(3) How to do? คือ นอกจากทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ (ซึ่งเป็นภาษากลางของอาเซียน) ที่ถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากแล้ว การเรียนรู้ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กฎระเบียบข้อบังคับ และความรู้เกี่ยวกับองค์กรวิชาชีพ รวมทั้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ในประเทศที่นักบัญชีไทยเข้าไปทำงานหรือติดต่อธุรกิจ ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้งานประสบความสำเร็จและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น จากความแตกต่างในสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละประเทศเป็นอย่างดี

2.5 ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับนักบัญชีในยุคการเปิดการค้าเสรี (AEC)

สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงศ์ (2556, น. 4 - 5) ได้กล่าวถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับนักบัญชีในยุคการเปิดการค้าเสรี (AEC) ซึ่งประกอบด้วย การเปิดเสรีด้านบริการ และการเปิดเสรีด้านธุรกิจบัญชี โดยผลกระทบที่จะเกิดขึ้นมีทั้งด้านบวก และด้านลบ ดังนี้

(1) ผลกระทบจากการเปิดเสรีด้านบริการในด้านบวก ได้แก่

- 1) มีโอกาสได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- 2) เป็นผลดีต่อการเพิ่มศักยภาพของตัวนักบัญชีเอง
- 3) กระตุ้นการศึกษาด้านบัญชีให้ได้คุณภาพมากขึ้น
- 4) เปิดโอกาสให้นักบัญชีทำงานในประเทศอาเซียนอื่นมากขึ้น
- 5) ไม่มีข้อจำกัดสำหรับการค้าบริการข้ามพรมแดน
- 6) มีกฎเกณฑ์ข้อบังคับในการอำนวยความสะดวกแก่นักบัญชี เช่น การฝึกหัดงาน

การทดสอบ การพัฒนาความรู้ เป็นต้น

(2) ผลกระทบจากการเปิดเสรีด้านบริการในด้านลบ ได้แก่

- 1) ต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศได้มากขึ้น เกิดการแข่งขันเพื่อให้ได้งานมากขึ้น
- 2) ต้องศึกษากฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นสากลมากขึ้น เช่นในด้านของกฎหมายและมาตรฐานการบัญชี
- 3) ด้านภาษาของนักบัญชีที่อ่อนกว่าประเทศสมาชิกอื่น
- 4) ปรับพื้นฐานการทำบัญชีหรือตรวจสอบบัญชี ให้ทันต่อสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตลอดเวลา ต้องมองให้กว้างกว่าปัจจุบัน

(3) ผลกระทบจากการเปิดเสรีด้านธุรกิจบัญชีในด้านบวก ได้แก่

- 1) อาชีพบัญชีใน AEC แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ทำบัญชี สอบบัญชี และภาษีอากร ซึ่งแต่ละประเทศอนุญาตให้เข้าไปทำธุรกิจได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น
- 2) บริการบัญชีระหว่างประเทศ เพิ่มตลาดธุรกิจด้านวิชาชีพบัญชีมากยิ่งขึ้น
- 3) เปิดโอกาสให้เอกชนไทยพัฒนาธุรกิจมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้นักบัญชีมีโอกาสในการเลือกงานที่ดีมากขึ้นเช่นกัน
- 4) สามารถถือหุ้นในธุรกิจบัญชีในประเทศ AEC ได้ร้อยละ 70 นั่นคือคนไทยสามารถเป็นเจ้าของรายใหญ่ในต่างประเทศได้
- 5) คนไทยให้บริการทำบัญชีในต่างประเทศได้

(4) ผลกระทบจากการเปิดเสรีด้านธุรกิจบัญชีในด้านลบ ได้แก่

- 1) ต่างชาติสามารถเข้ามาให้บริการทำบัญชีในประเทศไทยได้ ซึ่งเกิดคู่แข่งจากกลุ่มอาเซียน
- 2) เสียเปรียบทางศักยภาพของลูกทีมในสำนักงาน เช่น ทางด้านภาษา
- 3) ทำธุรกิจได้อย่างเสรี อาจถูกแย่งแรงงานฝีมือ สำนักงานขาดแคลนผู้ทำและผู้ตรวจสอบบัญชีที่มีความสามารถไป

4) การให้ถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 49 ก็เป็นโอกาสให้ชาวต่างชาติเข้ามาเป็นเจ้าของรายใหญ่ของธุรกิจบัญชีในไทยได้

5) ตลาด 10 ประเทศรวมเป็นหนึ่ง มี 6 ประเทศที่รองรับเสรีด้านธุรกิจบัญชีแล้ว ซึ่งคู่แข่งจะเข้ามาแข่งขันกันถึงเขตแดน

3 ลักษณะของสาขาวิชาชีพบัญชี

สาขาวิชาการบัญชี มีความเป็นศาสตร์และศิลป์อยู่ด้วยกัน เนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ มีความเป็นสากล เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ การศึกษาในสาขาวิชาการบัญชีจึงเป็นกระบวนการ การพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในศาสตร์และความสามารถทางวิชาชีพบัญชีตามมาตราฐานสากล รวมทั้งศาสตร์อื่นที่สัมพันธ์กัน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีวิธีเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ คุณค่าแห่งวิชาชีพ จริยธรรมและทัศนคติ ขอบเขตองค์ความรู้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน 1) ความรู้ด้านการบัญชี การเงิน และด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง 2) ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ และ 3) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนวิทยาการต่าง ๆ ทางการบัญชีตามการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในทางปฏิบัติในสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ แนวทางในการจัดขอบเขตองค์ความรู้ของสาขาวิชาการบัญชี พิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

3.1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

- (1) มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม
- (2) มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง
- (3) มีความสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชีอย่างเป็นระบบ
- (4) มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการทั้งด้านความรู้ ทักษะวิชาชีพ อย่างต่อเนื่องและทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ทุกระดับอย่างเหมาะสม
- (5) มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันอาจเพิ่มเติมคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา เอกลักษณ์ และ/หรืออัตลักษณ์ของสถาบัน นอกจากนั้นมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2553 ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังต่อไปนี้

- (1) มีความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ
- (2) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย เคารพและสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันและสังคม
- (3) สามารถบริหารเวลาและปรับวิถีชีวิตอย่างสร้างสรรค์ในสังคม
- (4) มีจิตสำนึก และพฤติกรรมที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนอย่างมีคุณธรรม

3.2 องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นองค์กรวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดดำเนินการสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ควรดำเนินการให้มีหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด แนวทางปฏิบัติ ตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี และหน่วยงานกำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบวิชาชีพบัญชีได้ตามกฎหมาย และสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามหลักการคุณค่าแห่งวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553, น. 1-2)

4. ข้อกำหนดเกี่ยวกับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในด้านการทำบัญชี

ในการจัดทำบัญชีของธุรกิจกฎหมายได้กำหนดให้ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มี “ผู้ทำบัญชี” ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนด เพื่อจัดทำบัญชีตรงต่อความเป็นจริง และถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็ได้ ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน (สมเดช โรจน์คุรีเสถียร และคณะ, 2549, น.20)

การทำบัญชีต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ผู้ประกอบวิชาชีพในด้านการทำบัญชีเรียกว่า “ผู้ทำบัญชี” (Book-Keeper) หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะการเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม ตำแหน่งงานสูงสุดเป็นผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี (Controller) วิชาชีพในด้านการทำบัญชี อยู่ภายใต้การควบคุมของสภาวิชาชีพบัญชี ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 หมวด 6 มาตรา 44

“ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชี เว้นแต่เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพ หรือขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี

4.1 คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี

ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 19 และประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 45 ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- (2) มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้ หรือทำบัญชีเป็นภาษาไทยได้
- (3) ไม่เคยต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (4) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี สำหรับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และบริษัทจำกัด ซึ่งมีขนาดเล็ก
- (5) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี สำหรับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีอื่นนอกเหนือจากห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และบริษัทจำกัด ซึ่งมีขนาดเล็ก

นอกจากนี้ ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 6) ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีเพิ่มเติม ดังนี้

- (1) เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพ หรือผู้ขอขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี
- (2) ผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทย ต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี และกฎหมายภาษีอากรของไทย

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าสภาสมาชิกบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสมาชิกของสหพันธ์นักบัญชีสากล (International Federation of Accountancy: IFAC) จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาสากล (International Education Standard : IES) ที่ออกโดย IFAC ทั้ง 8 ฉบับ ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ ดังมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

- (1) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี ซึ่งได้กำหนดวิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาด้านการบัญชีอย่างเป็นระบบ และมีการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรการบัญชี (Content of Professional Accounting Education Programs) ที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีระดับสูง และสามารถพัฒนาตนเองเป็นนักบัญชีมืออาชีพได้ในอนาคต ใน IES ฉบับที่ 2 ได้แบ่งองค์ความรู้ในหลักสูตรการบัญชีเป็น 3 ส่วน คือ การบัญชีการเงิน และความรู้อื่น

ที่เกี่ยวข้อง (Accounting, Finance and Related Knowledge) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร (Organizational and Business Knowledge)

(2) นักบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะด้านสติปัญญา (Intellectual Skill) ทักษะด้านเทคนิคทั่วไป เทคนิคเฉพาะเกี่ยวกับวิชาชีพ (Technical Skill) ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skill) ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Interpersonal and Communication Skill) และทักษะด้านการจัดการทางธุรกิจและองค์กร (Organizational and Business Management Skills)

(3) นักบัญชีมืออาชีพต้องมีคุณค่า และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ อันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม (Professional Value, Ethic and Attitudes) ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ความสามารถในการรักษาความลับ และความเป็นอิสระ

(4) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการสะสมประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (Experience) เป็นระยะเวลานาน และเข้มข้นเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นนักบัญชีที่มีความรู้และมีทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้งมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของความมีจริยธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด และมีกระบวนการตรวจสอบอย่างมีมาตรฐานและสม่ำเสมอ

(5) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องผ่านการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Capabilities) ซึ่งจะเป็นการประเมินความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพ ตลอดจนการมีคุณค่าทัศนคติทางวิชาชีพและจริยธรรม

(6) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น (Lifelong Learning) โดยถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องพัฒนาและรักษาความสามารถด้านวิชาชีพโดยมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับให้นักบัญชีได้มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม (สันสกฤต วิจิตรเลขการ, 2549, น. 25)

4.2 เงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี

ตามประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี ดังนี้

(1) แจ้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีตามแบบ ส.บช.5 พร้อมหลักฐานต่ออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายใน 60 วัน กรณีมีการเปลี่ยนแปลงรายการในแบบ ส.บช.5 ที่แจ้งไว้ ผู้ทำบัญชี ต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวภายใน 60 วัน

(2) เข้ารับอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกรอบ 3 ปี จากสถาบันวิชาชีพบัญชี หรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้ความเห็นชอบ

(3) กรณีรับทำบัญชีปีละเกินกว่า 100 ราย ต้องจัดให้มีผู้ช่วยผู้ทำบัญชี ซึ่งมีคุณวุฒิ

เช่นเดียวกับผู้ทำบัญชีอย่างน้อย 1 คน ในทุกๆ 100 ราย รายที่เกินกว่า 100 รายแรก เศษของ 100 ถ้าเกินกว่า 50 ให้นับเป็น 100

4.3 หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ทำบัญชี

ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 20 กำหนดว่า “ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสาร ที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน” (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ, 2548, น.63)

4.4 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ผู้ทำบัญชีควรมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพนั้นต้องเผชิญกับวิชาการ กฎเกณฑ์ กฎหมาย ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้ประกอบวิชาชีพจึงมีความจำเป็นต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความไว้วางใจและมีความเชื่อมั่น การกำหนดให้ผู้ทำบัญชีทุกคนต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ เพราะต้องการให้ผู้รับบริการเชื่อมั่นในตัวผู้ทำบัญชีทุกคน (ผ่องพรรณ เจียรวิริยะพันธ์, 2551, น.85) การที่พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพก็ด้วยมุ่งหวังให้ผู้ทำบัญชีมีการพัฒนาและสร้างทัศนคติที่จะเรียนรู้ตลอดเวลาที่ประกอบวิชาชีพบัญชี ทั้งนี้เพื่อสร้างคุณค่าแห่งวิชาชีพและการเป็นที่ยอมรับในความสามารถปฏิบัติงานได้เยี่ยงนักวิชาชีพบัญชี อันจะเป็นการยกระดับมาตรฐานในคุณภาพของนักบัญชีไทยให้ก้าวสู่มาตรฐานระดับนานาชาติต่อไป (สุธี คหวิช, 2549, น.72) ซึ่งผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในทุกรอบสามปี โดยในแต่ละรอบต้องมีจำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง ซึ่งในแต่ละปีผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง และการนับจำนวนชั่วโมงทุกรอบระยะเวลาสามปีให้นับตามปีปฏิทิน ส่วนการแจ้งรายละเอียดการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ให้ผู้ทำบัญชีแจ้งภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของทุกปี โดยผู้ทำบัญชีต้องจัดเก็บหลักฐานการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีไว้กับตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน ของวันที่ยื่นสุดการอบรม (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2548, น.9) และการอบรม หรือสัมมนาที่สามารถนับเป็นชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของผู้ทำ บัญชีได้ จะต้องเป็นการเข้าอบรมหรือสัมมนาในหลักสูตรหรือเรื่องซึ่งจัดโดยสภาวิชาชีพบัญชี หรือการเข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาในหลักสูตรหรือเรื่องที่ดีปฏิบัติให้ความเห็นชอบ โดยปกติหน่วยงานผู้จัดอบรม ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในประเทศจะเป็นผู้ยื่นขอความเห็นชอบหลักสูตรต่ออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าก่อนการจัดอบรมหรือสัมมนา (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2549, น.10)

นอกจากนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ออกประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องหลักเกณฑ์

หลักสูตรหรือเรื่องที่อยู่ภายใต้ความเห็นชอบ โดยปกติหน่วยงานผู้จัดอบรม ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในประเทศจะเป็นผู้ยื่นขอความเห็นชอบหลักสูตรต่ออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าก่อนการจัดอบรมหรือสัมมนา (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2549, น.10)

นอกจากนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ออกประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ. 2555 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบธุรกิจสำนักงานบัญชีมีการพัฒนา และปรับปรุงการให้บริการทางบัญชีที่ถูกต้องและมีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการปฏิบัติงานที่ทันสมัยสอดคล้องกับมาตรฐาน ISO : 9001 : 2008 เพื่อก้าวสู่การเปิดเสรีการค้าและการลงทุนภายใต้กรอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรบุคคลของสำนักงานบัญชี ดังนี้

(1) บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องมีความรู้ ความสามารถ ตามตำแหน่งหน้าที่งาน ทั้งนี้รวมถึงบุคลากรจากภายนอกสำนักงานบัญชีที่เข้ามาปฏิบัติงานกับสำนักงานบัญชีด้วย

(2) ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติตาม พร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 และ พร.บ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

(3) บุคลากรที่บรรจุใหม่หรือโยกย้ายตำแหน่งงาน ต้องได้รับการชี้แจง หรืออบรมการปฏิบัติงานของตำแหน่งนั้น ๆ ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน รวมทั้งสำนักงานบัญชีต้องจัดให้มีการดูแลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด เพื่อติดตามการทำงานของบุคลากรในความรับผิดชอบให้มีความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติ

(4) บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมตามสมควรและเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย

(5) บุคลากรในสำนักงานบัญชีต้องได้รับการสื่อสาร และเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีจากสำนักงานบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของลูกค้า/กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(6) ในกรณีที่ให้ผู้ทำบัญชีจากภายนอกสำนักงาน สำนักงานบัญชีต้องมีมาตรการในการควบคุมผู้ทำบัญชีนั้นให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน และจรรยาบรรณ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2556, น. 15)

5. จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี ให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 (4) (9) (11) มาตรา 30 มาตรา 46 และมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับปี พ.ศ. 2550) บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย สภาวิชาชีพบัญชีจึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553”

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามเดือนนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อบังคับนี้

“ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นวิชาชีพบัญชี รวมทั้งผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี และให้หมายรวมถึง หัวหน้าคณะบุคคล หรือหัวหน้าสำนักงาน หรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล ตามมาตรา 11 ด้วย

“ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นผู้ทำบัญชีตามมาตรา 11 มาตรา 44 หรือที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 9

“ผู้รับบริการ” หมายความว่า ผู้รับบริการ ตามมาตรา 47 (3) ได้แก่

(1) ผู้ว่าจ้างผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือ

(2) ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และบุคคลอื่นที่ใช้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้วยความสุจริตและจำเป็น

“ผู้ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้” หมายความว่า ผู้ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้อันได้แก่ ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ตามมาตรา 47 (4)

“ความโปร่งใส” หมายความว่า ภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตาม กฎระเบียบต่าง ๆ และมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ และไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งสามารถติดตามตรวจสอบได้

“ความเป็นอิสระ” หมายความว่า การปฏิบัติตามหน้าที่โดยปราศจากอิทธิพลของบุคคลอื่นที่ทำให้เกิดความสงสัยในความเป็นกลางหรือความเที่ยงธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความเป็นอิสระนี้จะต้องเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นที่เชื่อถือได้

“ความเที่ยงธรรม” หมายความว่า การใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพโดยปราศจากความลำเอียง อคติ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และอิทธิพลของบุคคลอื่น

“กรอบวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า หลักการ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติของวิชาชีพบัญชี

“ความซื่อสัตย์สุจริต” หมายความว่า การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรง ต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติงานบนหลักฐานที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ ไม่อ้างหรือ ยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานถ้าไม่ได้ปฏิบัติงานจริง

“ความรู้ความสามารถ” หมายความว่า การใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการ ปฏิบัติวิชาชีพบัญชีด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และความ ระมัดระวังรอบคอบ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมั่นใจได้ว่ามี ผลงานทางวิชาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน และวิชาการที่เกี่ยวข้อง

“การรักษาความลับ” หมายความว่า การไม่นำข้อมูลใด ๆ ที่โดยปกติองค์กรไม่ได้เปิดเผย ต่อสาธารณชนไปเปิดเผย หรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน หรือบุคคลอื่น เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการ เปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

“ความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า

(1) การกระทำใด ๆ ที่เป็นเหตุให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องได้รับโทษการประพฤติ ผิดจรรยาบรรณ ตามมาตรา 49 โดยมีลักษณะการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) ลงลายมือชื่อแสดงความเห็นในการสอบบัญชีโดยมิได้ปฏิบัติงานตรวจสอบใดๆ หรือควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี

(ข) มีพฤติกรรมรับจ้างลงลายมือชื่อ หรือยอมให้ใช้ชื่อ ทั้งที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานการสอบบัญชีหรือมาตรฐานการบัญชี

(ค) แสดงความเห็นต่องบการเงินที่นำส่งหน่วยราชการหลายแห่ง โดยงบการเงินแต่ ละชุดแสดงข้อมูลต่างกันโดยไม่มีเหตุผลสมควร

(ง) แจ้งข้อความหรือจัดทำรวมถึงการใช้พยานหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือรู้ว่าเป็น พยานหลักฐานอันเป็นเท็จ ไม่ว่าจะจัดทำโดยบุคคลใดก็ตามในการประกอบวิชาชีพบัญชี

(จ) แนะนำให้ผู้รับบริการเสียภาษีอากรไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยทุจริตหรือมี เจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากร

(ฉ) มีพฤติกรรมอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีกำหนดว่าเป็น พฤติกรรมอันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี

(2) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพบัญชี จากหน่วยงานราชการ หรือสถาบันวิชาชีพอื่นที่ควบคุม และหรือกำกับดูแล เนื่องจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้ ประกอบวิชาชีพบัญชีในสาระสำคัญ

ข้อ 4 ภายใต้บังคับในหมวดที่ 2 ถึงหมวดที่ 7 ของข้อบังคับนี้ ที่กำหนดให้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติใด ๆ ให้หมายความรวมถึงการกระทำของบุคคลอื่นผู้ซึ่ง

- (1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรับรู้ หรือ
- (2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียินยอมให้อ้างชื่อ

ในการปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติใด ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับฉบับนี้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบด้วย

ข้อ 5 ให้นายกสภาวิชาชีพบัญชี เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

หมวดที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 6 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

เพื่อให้กระบวนการบังคับใช้จรรยาบรรณเป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว และเป็นธรรมนายกสภาวิชาชีพบัญชี โดยการอนุมัติของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี มีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับการดังกล่าว

ข้อกำหนดนั้น ต้องอยู่ภายในกรอบของพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงใช้บังคับได้

ข้อ 7 ในกรณีที่มีปัญหาการแปลความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี เป็น ผู้วินิจฉัย และถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเป็นที่สุด

หมวดที่ 2

ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ 8 ความโปร่งใสผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส

ข้อ 9 ความเป็นอิสระ

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจ และปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานที่ตนขาดความเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี

ข้อ 10 ความเที่ยงธรรม

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม ซื่อตรงต่อวิชาชีพ และต้องไม่มีส่วนได้เสียในงานที่ตนประกอบวิชาชีพ นอกจากค่าตอบแทนที่ได้รับจากการประกอบวิชาชีพนั้น

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจบนหลักฐานที่เชื่อถือได้โดยปราศจากความมีอคติ และความลำเอียง

(3) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเที่ยงธรรมโดยหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่อาจทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่สามารถปฏิบัติได้โดยโปร่งใส อิสระ และซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ 11 ความซื่อสัตย์สุจริต

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานตรงตามหลักฐานที่เป็นจริง

(3) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่อ้าง หรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงาน โดยที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานจริง

หมวดที่ 3

ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

ข้อ 12 ความรู้ ความสามารถ

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ วิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ เอาใจใส่ อย่างเต็มความสามารถ และระมัดระวังรอบคอบ

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพ โดยมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

(3) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพอย่างมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร

(4) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องศึกษาหาความรู้ และความชำนาญทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ข้อ 13 มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

(1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ และ มาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

(2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และด้วยความชำนาญตามมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

หมวดที่ 4

การรักษาความลับ

ข้อ 14 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัดไปเปิดเผยต่อบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากองค์กร เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ข้อ 15 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กรที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัด ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ

หมวดที่ 5

ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

ข้อ 16 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรับผิดชอบตามกรอบวิชาชีพบัญชีต่อผู้รับบริการ

ข้อ 17 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานตามกรอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ

หมวดที่ 6

ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล

ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

ข้อ 18 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจขององค์กรที่ตนสังกัด

ข้อ 19 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อุทิศตนและทุ่มเท ดูแลทรัพย์สินขององค์กรที่ตนสังกัด

ข้อ 20 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้เวลา และทรัพย์สินขององค์กรที่ตนสังกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลที่สามทั้งทางตรงและทางอ้อม

ข้อ 21 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์กับองค์กร สถาบัน ธุรกิจ ภายนอกหรือความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ข้อ 22 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง และการดำเนินการขององค์กรที่ตนสังกัด

ข้อ 23 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ มีเหตุผลในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรที่ตนสังกัด รวมถึงนายจ้าง (ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน เจ้าของ) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

หมวดที่ 7

ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป

ข้อ 24 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่แย่งงานวิชาชีพบัญชีจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่น

ข้อ 25 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานทางวิชาชีพบัญชีเกินกว่าที่รับมอบหมายจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรายอื่น

ข้อ 26 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้ข้อมูล เกี่ยวกับงานของตนเกินความเป็นจริงไม่โอ้อวด หรือเปรียบเทียบตนหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่กับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่น หรือผู้ที่ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่นสังกัดอยู่

ข้อ 27 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานวิชาชีพบัญชีมาให้ตน

ข้อ 28 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใด เมื่อบุคคลนั้นได้รับงานจากการแนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขององค์กรนั้น

ข้อ 29 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่กำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนในการให้บริการวิชาชีพบัญชีโดยมิได้คำนึงถึงลักษณะ ความเสี่ยง ความซับซ้อนและปริมาณของงานที่ตนให้บริการหรือมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาชีพบัญชี

ข้อ 30 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร สำนึกในหน้าที่ และไม่ปฏิบัติตนในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า , 2553, น. 9 – 15)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ต่อลาภ สุขพันธ์ (2546) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง โดยสอบถามเจ้าของและผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 298 ราย พบว่า คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ในด้านความรู้ความสามารถ ได้แก่ ควรจบการศึกษาระดับปริญญาตรี เกรดเฉลี่ย 3.0 ขึ้นไป และมีความรู้ด้านภาษาอากกร ส่วน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ควรมีความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงาน ด้านภาษา

ต่างประเทศ พบว่า การเขียนภาษาอังกฤษ เป็นคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์มากที่สุด ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ คือไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

กัณฑ์นิษฐ์ หาญวงษา (2549) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสำนักงาน จำนวน 26 คน พบว่า นักบัญชีควรปฏิบัติงานด้านการบัญชีด้วยความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ ตระหนักในคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพทางการบัญชีสามารถทำรายงานด้านการเงินและข้อมูลด้านการเงินที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง ตรงกับความต้องการของผู้บริหารและเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร สามารถแปลความหมายของข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างถูกต้อง ศึกษาโปรแกรมทางบัญชีอยู่เสมอเพื่อประยุกต์ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศและใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานได้เป็นอย่างดี สามารถอธิบายโปรแกรมทางการบัญชีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องได้อย่างเข้าใจ มีความละเอียด รอบคอบ ศึกษาหาความรู้ในข้อมูลต่างๆ เพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ทางการบัญชี มาตรฐานการบัญชี ตามพระราชบัญญัติการบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

เพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2551) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่องค์กร และผู้รับผิดชอบงานด้านบัญชีที่พึงประสงค์ โดยศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชี 4 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ 3) ด้านคุณค่า จรรยาบรรณ 4) ด้านบุคลิกภาพของบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านบัญชีในองค์กรรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เอกชน ประเภทอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ จากการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวมต้องการบัณฑิตสาขาการบัญชีที่มีคุณลักษณะด้านคุณค่าจรรยาบรรณ มากที่สุด รองลงมา คือ คุณลักษณะด้านทักษะ คุณลักษณะด้านความรู้ และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ องค์กรรัฐบาล มีความต้องการบัณฑิตสาขาการบัญชีที่มีคุณลักษณะด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชีสูงกว่าองค์กรเอกชน ประเภทอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ องค์กรรัฐบาล ต้องการบัณฑิตสาขาการบัญชีที่มีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพในการใช้คำพูดสูงกว่า องค์กรเอกชน ประเภทอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ ส่วนงานบัญชีอื่นๆ มีความต้องการบัณฑิตสาขาการบัญชีที่มีคุณลักษณะด้านความรู้ทั่วไป สูงกว่างานบัญชีการเงิน บัญชีบริหาร และบัญชีภาษีอากร

สรศักดิ์ ธนนัย (2551) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี ผู้จัดการฝ่ายบัญชี หรือรองผู้จัดการฝ่ายบัญชี พบว่า ทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่ต้องการในระดับมาก

ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ มีความสามารถตัดสินใจใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ด้านทักษะทางวิชาการ เชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ได้แก่ มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ มีความสามารถจัดทำรายงาน ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ด้านทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ได้แก่ มีความสามารถทำงานเป็นทีม ด้านทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการด้านธุรกิจ ได้แก่ มีความสามารถในการตัดสินใจ

กรณีการ ลำลือ (2552) ศึกษาวิจัย เรื่อง คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ ในทักษะวิชาชีพ 5 ประเภท ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ จำนวน 387 ราย พบว่า คุณสมบัตินักบัญชีในทักษะวิชาชีพที่ผู้ประกอบการพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีในด้านการคำนวณต้นทุน ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ได้แก่ มีความสามารถวัดและคำนวณมูลค่าสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายได้อย่างถูกต้อง ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ มีทักษะหรือความชำนาญในการจัดการตนเอง เช่น การควบคุมอารมณ์ให้คงที่เมื่อประสบปัญหาที่งาน เพื่อนร่วมงาน หรือฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ได้แก่ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการ การปรึกษาหารือ เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง และทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ได้แก่ มีความสามารถจัดแบ่งหน้าที่การงานและมีภาวะเป็นผู้นำ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต และรู้จักรักษาความลับของกิจการ

วิชชุดา เวชกุล และคณะ (2553) ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคาดหวังของผู้ว่าจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของนักบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ว่าจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของนักบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยใช้มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ (IES) ฉบับที่สอง สาม และสี่ เป็นเกณฑ์อ้างอิงคุณลักษณะของนักบัญชี เนื่องจากได้ผ่านการวิจัยความต้องการของมหาวิทยาลัย ผู้ว่าจ้าง รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียของประเทศสมาชิกต่าง ๆ ทั่วโลกแล้ว ดังนั้น การวิจัยจึงเน้นเรื่องโปรแกรมการศึกษาระหว่างประเทศ (IES 2) ทักษะนักบัญชีมืออาชีพ (IES 3) และเรื่องค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ (IES 4) รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของความคาดหวังของผู้ว่าจ้างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและธุรกิจ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ว่าจ้าง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 21.59 จากประชากรทั้งหมด 477 บริษัท ผลการวิจัย

พบว่า ผู้ว่าจ้างมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักบัญชีในเรื่องค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติมากที่สุด ซึ่งสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นเรื่องโปรแกรมการศึกษาวิชาชีพมากกว่า นอกจากนี้ยังพบว่า ธุรกิจขนาดใหญ่กลับมีความคาดหวังในเรื่องความรู้ด้านบัญชีการเงินและความรู้ อื่นที่เกี่ยวข้องน้อยกว่าธุรกิจขนาดกลาง โดยเน้นเรื่องความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ และเรื่องความรู้ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่า

ประพาพรศรี สีมสุคนธ์ และ มนวิภา ผดุงสิทธิ์ (2554) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจและปัจจัยที่ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางบัญชี โดยเป็นกรณีศึกษาของ บุคลากรทางบัญชีของกิจการขนาดใหญ่กิจการหนึ่ง เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นแนวทางในการ บริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรมากที่สุด ส่งผลให้บุคลากร ปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรในท้ายที่สุด ผลจากการ วิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากร ทางบัญชีอย่างมีนัยสำคัญ ประกอบด้วย 4 ปัจจัยได้แก่ (1) ปัจจัยด้านลักษณะของงานและการมีส่วนร่วม ในองค์กร (2) ปัจจัยด้านเพื่อนร่วมงานและความมั่นคง (3) ปัจจัยด้านโอกาสในการเรียนรู้และ ความก้าวหน้า และ (4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ทำให้ ระดับความพึงใจของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน ได้แก่ อายุงาน ตำแหน่งงาน และระดับ เงินเดือน นอกจากนี้ จากการสำรวจความต้องการเพิ่มเติมพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้ กิจการเพิ่มเงินเดือน/โบนัสมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความต้องการด้านสวัสดิการ การจัดให้มี กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การจ่ายค่าล่วงเวลา และการเพิ่มวันลาพักร้อน ตามลำดับ

จารุณี อภิวัฒน์ไพศาล (2555) ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ใช้ในการพยากรณ์ประสิทธิผลการ ปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยที่ใช้ ในการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย เป็น งานวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย โดยใช้วิธีวิเคราะห์ องค์ประกอบหลัก จากนั้นในขั้นที่ 2 นำองค์ประกอบที่ได้มาทดสอบความสามารถในการพยากรณ์ และสร้างโมเดลในการพยากรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานบัญชีของกลุ่มธุรกิจบริการ ในประเทศไทยจำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 81.75 เป็นนิติบุคคลตามรายชื่อในระบบฐานข้อมูล ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มี ผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย หลังการวิเคราะห์

องค์ประกอบมี 8 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะเฉพาะตัวของนักบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพ ความรู้ทักษะในงานบัญชี ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความสามารถทางการสื่อสาร การจัดการองค์กรสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีองค์กร และภาพลักษณ์องค์กร สำหรับตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีในกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทยได้ มีทั้งหมด 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับความสามารถพยากรณ์จากมากไปน้อยได้ดังนี้ สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีองค์กร ลักษณะเฉพาะตัวของนักบัญชี การจัดการองค์กร และภาพลักษณ์องค์กร ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีในกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย และประสิทธิภาพในการพยากรณ์เท่ากับ 42.4%

วลัยลักษณ์ สุวรรณวลัยกร และ มนวิกา ผดุงสิทธิ์ (2556) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังและความพร้อมของวิชาชีพสอบบัญชีไทยในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาระดับความคาดหวังและระดับความพร้อมในด้านต่าง ๆ ในการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีไทยต่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในมุมมองของผู้บังคับบัญชาของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี และเปรียบเทียบช่องว่างระหว่างระดับความคาดหวังและความพร้อม รวมทั้งศึกษาระดับความสำคัญของความรู้ ความสามารถและทักษะด้านต่าง ๆ ในวิชาชีพสอบบัญชีไทยต่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมนั้น คุณสมบัตินักบัญชีที่ผู้บังคับบัญชาคาดหวังจากผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีมากที่สุด คือ ความมีคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ การมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ โดยคุณสมบัตินักบัญชีที่ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญในเรื่องทักษะการทำงานและทักษะอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชาของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีเห็นว่าสำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านภาษา ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี และความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน งานวิจัยนี้ยังพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วผู้บังคับบัญชายังเห็นว่าผู้ใต้บังคับบัญชาที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีมีความพร้อมในคุณสมบัตินักบัญชีด้านต่าง ๆ สำหรับการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่าระดับที่ผู้บังคับบัญชาคาดหวัง เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปภายใต้การเป็นประชาคมอาเซียน และความรู้ความเข้าใจธุรกิจที่ตรวจสอบ เป็นต้น ผลการศึกษาที่ได้ น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับสถาบันการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการเตรียมความพร้อมในวิชาชีพของบัณฑิต และยกระดับมาตรฐานการศึกษาด้านการบัญชี รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแลในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีไทย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้างานบัญชีของสถานประกอบการโดยได้รายชื่อจากทำเนียบสถานประกอบการ ในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 457 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากรีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มประชากรของสถานประกอบการ จำนวน 210 แห่ง โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ผู้วิจัยได้กำหนดโดยใช้ตารางสำเร็จสำหรับหาขนาดตัวอย่างตามวิธีของ Krejcie and morgan ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Krejcie and morgan, 1970, น. 608 อ้างถึงในเพ็ญแข แสงแก้ว, 2541, น. 61)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งข้อมูลหรือคำถามที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถาม ได้จากการศึกษาเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2) ด้านความรู้

- 3) ด้านทักษะทางปัญญา
 - 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
 - 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ตามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้
- 1 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับ น้อยที่สุด
 - 2 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับ น้อย
 - 3 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับ ปานกลาง
 - 4 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับ มาก
 - 5 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Questions)

3. การทดลองใช้เครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 แห่ง และนำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ (Try out) มาคำนวณ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1970, อ้างถึงในล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ, 2536, น. 170 – 172) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.95 ดังรายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข.

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานประกอบการที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการดังนี้

1. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ไปยังสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์
2. จากการส่งแบบสอบถามไปสถานประกอบการต่าง ๆ และได้ดำเนินการติดตามแล้วปรากฏว่า ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 196 ฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยวิธีการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์ในลักษณะข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ได้

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทั้ง 5 ด้าน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (Mean) ของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ย (Mean) เกี่ยวกับความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี ที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามแนวของเบสท์ (Best, 1981 อ้างถึงใน สนทยา เขมวีรัตน์, 2549, น. 87) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนไว้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม วิเคราะห์โดยการจัดอันดับความถี่ และสรุปรวบรวมประเด็นสำคัญเป็นภาพรวม

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และลักษณะขององค์กร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แบ่งเป็น 5 ด้าน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2553 คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สำหรับคุณลักษณะของ บัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นำเสนอเป็น ภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้างานบัญชี มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของหัวหน้างานบัญชี จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	43	21.94
หญิง	153	78.06
รวม	196	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่า หัวหน้างานบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 153 คน คิดเป็น ร้อยละ 78.06 และหัวหน้างานบัญชีซึ่งเป็นเพศชาย มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.94

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของหัวหน้างานบัญชี จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
25 – 30 ปี	35	17.86
31 – 35 ปี	49	25.00
36 – 40 ปี	58	29.59
41 – 45 ปี	41	20.92
46 – 50 ปี	13	6.63
รวม	196	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงว่า หัวหน้างานบัญชีที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 36 – 40 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29.59 รองลงมาคือ กลุ่มอายุระหว่าง 31 - 35 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 กลุ่มอายุระหว่าง 41 - 45 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 20.92 กลุ่มอายุระหว่าง 25 - 30 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 และกลุ่มอายุระหว่าง 46 - 50 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.63

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของหัวหน้างานบัญชี จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด

วุฒิการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	37	18.88
ปริญญาโท	149	76.02
ปริญญาเอก	10	5.10
รวม	196	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงว่า หัวหน้างานบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 76.02 รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 18.88 และวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาเอก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของหัวหน้างานบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
5 – 10 ปี	43	21.94
11 – 15 ปี	54	27.55
16 – 20 ปี	59	30.10
21 – 25 ปี	40	20.41
รวม	196	100.00

จากตารางที่ 4 แสดงว่า หัวหน้างานบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 16 – 20 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 30.10 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 27.55 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 - 10 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.94 และมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21 – 25 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.41

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของหัวหน้างานบัญชี จำแนกตามลักษณะขององค์กร

ประเภทขององค์กร	จำนวน	ร้อยละ
รัฐบาล	11	5.61
รัฐวิสาหกิจ	37	18.88
เอกชน-ประเภทบริการ	72	36.73
เอกชน-ประเภทพาณิชย์	42	21.43
เอกชน-ประเภทอุตสาหกรรม	34	17.35
รวม	196	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงว่า หัวหน้างานบัญชีส่วนใหญ่ทำงานใน องค์กรเอกชน-ประเภทบริการ มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 36.73 รองลงมา คือ องค์กรเอกชน-ประเภทพาณิชย์ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 18.88 องค์กรเอกชน-ประเภทอุตสาหกรรม จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.35 และองค์กรรัฐบาล จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.61

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้ง 5 ด้าน

คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	\bar{X}	S.D.	ระดับที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.44	0.32	มาก
2. ด้านความรู้	4.26	0.39	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.29	0.36	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.27	0.34	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.32	0.43	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงถึงความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทุกด้านนั้นต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ด้านที่อยู่ในลำดับแรก คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 รองลงมา คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ ด้านความรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32, 4.29, 4.27 และ 4.26 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ด้านคุณธรรม จริยธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
1. มีความซื่อสัตย์	4.80	0.43	มากที่สุด
2. มีระเบียบวินัย	4.21	0.54	มาก
3. ตรงต่อเวลา	4.29	0.53	มาก
4. มีความรับผิดชอบ	4.73	0.49	มากที่สุด
5. มีความละเอียดรอบคอบ	4.30	0.59	มาก
6. มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ	4.85	0.40	มากที่สุด
7. ปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร	4.19	0.51	มาก
8. ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต	4.77	0.47	มากที่สุด
9. มีจิตสำนึกคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	3.81	0.83	มาก
รวม	4.44	0.32	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงว่า คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด คือ มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ รองลงมาคือ มีความซื่อสัตย์ ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กรไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีความรับผิดชอบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85, 4.80, 4.77 และ 4.73 ตามลำดับ นอกจากนี้คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร และมีจิตสำนึกคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30, 4.29, 4.21, 4.19 และ 3.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้

ด้านความรู้	X	S.D.	ระดับที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
1. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของประเทศและระหว่างประเทศ	4.54	0.69	มากที่สุด
2. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ	4.56	0.68	มากที่สุด
3. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านอื่นที่มีความสัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการบัญชี	4.52	0.68	มากที่สุด
4. เรียนรู้เทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและด้านอื่นๆ ที่สัมพันธ์กัน	4.19	0.53	มาก
5. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการใหม่ ๆ	4.30	0.53	มาก
6. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร	4.32	0.76	มาก
7. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี	3.65	0.76	มาก
8. ติดตามความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.73	มาก
รวม	4.26	0.39	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงว่า คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ รองลงมาคือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของประเทศและระหว่างประเทศ และมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านอื่นที่มีความสัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการบัญชี ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.56, 4.54 และ 4.52 ตามลำดับ นอกจากนี้คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิทยาการใหม่ ๆ

เรียนรู้เทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและด้านอื่นๆ ที่สัมพันธ์กัน ติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง และมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัวิชาชีพบัญชี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32, 4.30, 4.19, 3.99 และ 3.65 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางปัญญา

ด้านทักษะทางปัญญา	\bar{X}	S.D.	ระดับที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
1. สามารถวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย	4.12	0.49	มาก
2. สามารถจัดระเบียบงาน แบ่งหน้าที่งาน และมอบหมายงานได้	4.52	0.60	มากที่สุด
3. สามารถสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานได้ตามกำหนดเวลา	4.19	0.49	มาก
4. สามารถบูรณาการความรู้ เพื่อประยุกต์ใช้กับลักษณะของงาน	4.62	0.63	มากที่สุด
5. ใช้ดุลยพินิจและการตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง	4.54	0.64	มากที่สุด
6. สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี	4.21	0.55	มาก
7. สามารถเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.81	0.77	มาก
รวม	4.29	0.36	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงว่า คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี ด้านทักษะทางปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด คือ สามารถบูรณาการความรู้เพื่อประยุกต์ใช้กับลักษณะของงาน รองลงมาคือ ใช้ดุลยพินิจและการตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถจัดระเบียบงาน แบ่ง

หน้าทำงานและมอบหมายงานได้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62, 4.54 และ 4.52 ตามลำดับ นอกจากนี้คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี สามารถสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานได้ตามกำหนดเวลา สามารถวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย และสามารถเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21, 4.19, 4.12 และ 3.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.62	0.56	มากที่สุด
2. มีภาวะการเป็นผู้นำ	3.65	0.77	มาก
3. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	4.34	0.51	มาก
4. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม	4.64	0.58	มากที่สุด
5. ยินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน	3.81	0.82	มาก
6. ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ	4.07	0.56	มาก
7. สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค์กร	4.19	0.52	มาก
8. ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่างกัน	4.54	0.61	มากที่สุด
9. มีความรับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.56	0.63	มากที่สุด
รวม	4.27	0.34	มาก

จากตารางที่ 10 แสดงว่าคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64, 4.62,

4.56 และ 4.54 ตามลำดับ นอกจากนี้ คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค์กร ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ยินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน และมีภาวะการเป็นผู้นำ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34, 4.19, 4.07, 3.81 และ 3.65 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชีเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	ระดับที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
1. มีความสามารถในการตั้งคำถาม คิด และวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล	4.19	0.72	มาก
2. สามารถประยุกต์แนวคิดทางทฤษฎีมาปรับใช้กับการปฏิบัติงาน	4.13	0.49	มาก
3. สามารถนำเสนอผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงประเด็น และครบถ้วน	4.30	0.65	มาก
4. สามารถที่จะพิจารณาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.52	0.75	มากที่สุด
5. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	4.45	0.66	มาก
6. สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี	4.54	0.75	มากที่สุด
7. สามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.10	0.53	มาก
รวม	4.32	0.43	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงว่าคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง

ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดคือ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รองลงมาคือ สามารถที่จะพิจารณาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และ 4.52 ตามลำดับ นอกจากนี้ คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทุกข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม สามารถนำเสนอผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงประเด็นและครบถ้วน มีความสามารถในการตั้งคำถาม คิด และวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล สามารถประยุกต์แนวคิดทางทฤษฎีมาปรับใช้กับการปฏิบัติงาน และสามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45, 4.30, 4.19, 4.13 และ 4.10 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตารางที่ 12 ข้อเสนอแนะของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

รายการ	ความถี่ (N = 36)	ลำดับที่
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม		
1.1 จรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	29	1
1.2 สำนักในหน้าที่ และไม่ปฏิบัติตนให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ	22	2
2. ด้านความรู้		
2.1 แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งในด้านวิชาการ สังคม วัฒนธรรม และภาษา ของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	26	1
2.2 เรียนรู้และทำความเข้าใจกับมาตรฐานวิชาชีพบัญชีสากลที่ต้องนำมาใช้กับการปฏิบัติงาน	20	2
2.3 พัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวให้ทันกับธุรกรรมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	18	3

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ (N = 36)	ลำดับที่
3. ด้านทักษะทางปัญญา		
3.1 สามารถนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้	28	1
3.2 สามารถคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	19	2
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
4.1 สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้	25	1
4.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	21	2
4.3 มีความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จทันเวลา เพื่อส่งต่องานให้ส่วนงานอื่น และเป็นการป้องกันผลกระทบต่อบุคคลอื่นที่จะต้องดำเนินงานต่อ	16	3
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
5.1 ต้องสามารถนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชี ให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจได้ถูกต้องตรงกัน	27	1
5.2 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	23	2

จากตารางที่ 12 แสดงว่า คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของหัวหน้างานบัญชี ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ จรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พร้อมทั้งต้องสำนึกในหน้าที่ และไม่ปฏิบัติตนให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

2. ด้านความรู้ ได้แก่ แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งในด้านวิชาการ สังคม วัฒนธรรม และภาษา ของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อีกทั้งต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจกับ

มาตรฐานวิชาชีพบัญชีสากลที่ต้องนำมาใช้กับการปฏิบัติงาน และพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวให้ทันกับธุรกรรมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

3. ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้ พร้อมทั้งสามารถคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้แก่ สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังต้องมีความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จทันเวลา เพื่อส่งต่องานให้ส่วนงานอื่นและเป็นการป้องกันผลกระทบต่อบุคคลอื่นที่จะต้องดำเนินงานต่อ

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ต้องสามารถนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชี ให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจได้ถูกต้องตรงกัน และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวินิจฉัย เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ ผู้วิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี ในสถานประกอบการ เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้างานบัญชีจากทำเนียบสถานประกอบการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 210 แห่ง และสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนจากหัวหน้างานบัญชีได้ จำนวน 196 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนั้น ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้างานบัญชี

หัวหน้างานบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 78.06) และหัวหน้างานบัญชีที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 36 – 40 ปี มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 29.59) รองลงมา คือ กลุ่มอายุระหว่าง 31 - 35 ปี (ร้อยละ 25.00) โดยหัวหน้างานบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 76.02) รองลงมา คือ วุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 18.88) ส่วนประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 16 – 20 ปี มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 30.10) รองลงมา คือ มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11 - 15 ปี (ร้อยละ 27.55) นอกจากนี้ หัวหน้างานบัญชีส่วนใหญ่ทำงานในองค์กรเอกชน-ประเภทบริการ (ร้อยละ 36.73) รองลงมา คือ องค์กรเอกชน-ประเภทพาณิชย์ (ร้อยละ 21.43)

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากการศึกษา ความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้ง 5 ด้าน ดังกล่าว เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่อยู่ในลำดับแรก คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X}=4.44$) รองลงมา คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}=4.32$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}=4.29$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.27$) และด้านความรู้ ($\bar{X}=4.26$) ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ($\bar{X}=4.85$) รองลงมา คือ มีความซื่อสัตย์ ($\bar{X}=4.80$) ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต ($\bar{X}=4.77$) และมีความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.73$) นอกจากนั้น ทุกข้อต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก ได้แก่ มีความละเอียดรอบคอบ ($\bar{X}=4.30$) ตรงต่อเวลา ($\bar{X}=4.29$) มีระเบียบวินัย ($\bar{X}=4.21$) ปฏิบัติตามระเบียบขององค์กร ($\bar{X}=4.19$) และมีจิตสำนึกคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X}=3.18$) ตามลำดับ

ด้านความรู้ ความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ($\bar{X}=4.56$) รองลงมาคือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของประเทศ และระหว่างประเทศ ($\bar{X}=4.54$)

และมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านอื่นที่มีความสัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการบัญชี ($\bar{X}=4.52$) นอกจากนี้ ทุกข้อต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก ได้แก่ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร ($\bar{X}=4.32$) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการใหม่ ๆ ($\bar{X}=4.30$) เรียนรู้เทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและด้านอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กัน ($\bar{X}=4.19$) ติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.99$) และมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัวิชาชีพบัญชี ($\bar{X}=3.65$) ตามลำดับ

ด้านทักษะทางปัญญา ความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ สามารถบูรณาการความรู้ เพื่อประยุกต์ใช้กับลักษณะของงาน ($\bar{X}=4.62$) รองลงมา คือ ใช้ดุลยพินิจและการตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X}=4.54$) และสามารถจัดระเบียบงาน แบ่งหน้าที่งานและมอบหมายงานได้ ($\bar{X}=4.52$) นอกจากนี้ ทุกข้อต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก ได้แก่ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี ($\bar{X}=4.21$) สามารถสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานได้ตามกำหนดเวลา ($\bar{X}=4.19$) สามารถวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ($\bar{X}=4.12$) และสามารถเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.81$) ตามลำดับ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=4.64$) รองลงมาคือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{X}=4.62$) มีความรับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.56$) และให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน ($\bar{X}=4.54$) นอกจากนี้ทุกข้อต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X}=4.34$) สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค์กร ($\bar{X}=4.19$) ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาใน

สถานการณ์ต่าง ๆ ($\bar{X}=4.07$) ยินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ($\bar{X}=3.81$) และมี
ภาวะการเป็นผู้นำ ($\bar{X}=3.65$) ตามลำดับ

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความ
คิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนอง
ตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการ
ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่
ต้องใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อการ
สื่อสารได้เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.54$) รองลงมาคือ สามารถที่จะพิจารณาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.52$) นอกจากนี้ ทุกข้อต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก
ได้แก่ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.45$) สามารถ
นำเสนอผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงประเด็นและครบถ้วน ($\bar{X}=4.30$) มีความสามารถในการตั้ง
คำถาม คิด และวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X}=4.19$) สามารถประยุกต์แนวคิดทางทฤษฎีมาปรับใช้
กับการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.13$) และสามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
($\bar{X}=4.10$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่
ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้ง 5 ด้าน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ จรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง
สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พร้อมทั้งต้องสำนึกในหน้าที่ และไม่ปฏิบัติตนให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์
แห่งวิชาชีพ
2. ด้านความรู้ ได้แก่ แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งในด้านวิชาการ สังคม วัฒนธรรม และภาษา
ของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อีกทั้งต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจกับมาตรฐานวิชาชีพ
บัญชีสากลที่ต้องนำมาใช้กับการปฏิบัติงานและพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวให้ทันกับ
ธุรกรรมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
3. ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้
กับการปฏิบัติงานได้พร้อมทั้งสามารถคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้แก่ สามารถปรับตัวเข้ากับ
เพื่อนร่วมงานได้และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังต้องมีความรับผิดชอบ

ในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จทันเวลา เพื่อส่งต่องานให้ส่วนงานอื่น และเป็นการป้องกันผลกระทบต่อบุคคลอื่นที่จะต้องดำเนินงานต่อ

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ต้องสามารถนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางการบัญชี ให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจได้ถูกต้องตรงกัน และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัย คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้ง 5 ด้าน มีดังต่อไปนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ รองลงมา คือ มีความซื่อสัตย์ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กรไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีความรับผิดชอบ ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก จรรยาบรรณ เป็นความประพฤติของผู้ประกอบอาชีพการงานในแต่ละอาชีพ หรือผู้ประกอบวิชาชีพโดยเฉพาะ ซึ่งจะต้องประพฤติเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง ของผู้ประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพนั้น ๆ และสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีก็จะต้องเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องเคารพในกฎ กติกา และมาตรฐานการบัญชีอย่างเคร่งครัด เพราะข้อมูลทางการบัญชีเป็นประโยชน์กับบุคคลหลายกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของกิจการหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 มาตรา 7 (4) และมาตรา 47 กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่กำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีได้ออกข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 และหลักการที่สำคัญในข้อกำหนด คือ การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติงานบนหลักฐานความเป็นจริงและเชื่อถือได้ ไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานถ้าไม่ได้ปฏิบัติจริง รวมถึงไม่เกี่ยวข้องกับรายงาน รายการ หรือข้อมูลอื่นที่ตนเชื่อว่าเป็นข้อมูลที่เกิดจากการละเว้น ปิดบัง และผิดจากความเป็นจริง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องไม่นำข้อมูลใด ๆ ที่โดยปกติองค์กรไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชนไปเปิดเผยหรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลอื่น เว้นแต่ในกรณีที่มีการเปิดเผยตามสิทธิทางวิชาชีพบัญชีและหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด รวมทั้งผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องรักษาความลับในทุกสถานะแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะบุคคลใกล้ชิด เช่น ผู้ร่วมงาน ครอบครัว เป็นต้น และการ

รักษาความลับยังคงต้องทำต่อไป แม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและลูกค้าหรือผู้ว่าจ้างได้สิ้นสุดลงแล้วก็ตาม นอกจากนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามตามกรอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ รวมถึงต้องรักษาความลับของผู้รับบริการและต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติวิชาชีพ ด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ มีความเพียรพยายามและระมัดระวังรอบคอบ เพื่อจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและผู้ว่าจ้างว่าจะได้รับบริการทางวิชาชีพบัญชีตามความรู้ความสามารถที่ต้องการ ตามเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงาน รวมทั้งปฏิบัติตามได้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพบัญชีและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2555, น. 7 - 9) อีกทั้งผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นสมาชิกของสหพันธ์นักบัญชีสากล (International Federation of Accountancy: IFAC) จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาสากล (International Education Standard : IES) ที่ออกโดย IFAC ทั้ง 8 ฉบับ ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติประการหนึ่งของนักบัญชีมืออาชีพ คือ นักบัญชีมืออาชีพต้องมีคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ อันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม (Professional Value, Ethic and Attitudes) ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ความสามารถในการรักษาความลับ และความเป็นอิสระ รวมทั้งมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของความมีจริยธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด และมีกระบวนการตรวจสอบอย่างมีมาตรฐานและสม่ำเสมอ (สันสกฤต วิจิตรเลขการ, 2549, น. 25) นอกจากนี้ ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติ ได้รวมถึงความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของแต่ละประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับประมวลจรรยาบรรณของสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ (มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 4, 2548, น. 3) สำหรับประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซียได้ให้ความสำคัญในเรื่องของความรับผิดชอบต่อการทำงานตามจรรยาบรรณของวิชาชีพมานานแล้ว ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย จะต้องมีความตระหนักและเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ฝ่ายต่างประเทศ, สภาวิชาชีพบัญชี, 2556, น. 5) และจากการตอบแบบสอบถามของหัวหน้างานบัญชี ได้เสนอความคิดเห็นว่าจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี รวมทั้งต้องสำนึกในหน้าที่และไม่ปฏิบัติตนให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

คุณธรรม จริยธรรม เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อผู้ประกอบวิชาชีพ ในสาขาอาชีพต่าง ๆ เพราะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีจิตสำนึกที่ดีและมีพฤติกรรมในการประพฤติดี ประพฤติชอบ เป็นผู้มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบวิชาชีพ รวมทั้ง

องค์กรที่ผู้ประกอบการวิชาชีพสังกัดอยู่ ดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่น กับผู้รับบริการและสังคม

ด้านความรู้ ความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ รองลงมาคือ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของประเทศและระหว่างประเทศ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านอื่นที่มีความสัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการบัญชี และมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ต้องประกอบวิชาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยต้องใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ วิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญ และประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ เอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ และระมัดระวังรอบคอบ พร้อมทั้งต้องมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2553, น.12) ส่วนการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ต้องมีความพร้อมด้านมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีที่เป็นสากล โดยทั่วโลกต่างเรียกร้องให้วิชาชีพบัญชีอิงกับมาตรฐานสากล เพื่อความเข้าใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ทำให้ประเทศไทยได้มีการนำมาตรฐานสากลมาแปล และมีผลบังคับใช้ไปแล้ว ซึ่งจากการสำรวจประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน ก็ได้ประกาศยอมรับที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้วยเช่นกัน (ฝ่ายต่างประเทศ, สภาวิชาชีพบัญชี, 2556, น. 5) ทั้งนี้นักบัญชีไทยส่วนใหญ่จะสามารถติดตามหรือเข้าใจเนื้อหาของมาตรฐานสากลตามที่สภาวิชาชีพบัญชีได้ทำการเผยแพร่และทำความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามมาตรฐานสากลที่เรานำมาใช้กันภายในประเทศได้มีการแปลมาเป็นภาษาไทย ในขณะที่ประเทศพม่า เพิ่งทำการเปิดประเทศให้มีการลงทุนจากต่างชาติเข้ามา ก็รับเอามาตรฐานบัญชีที่เป็นสากลโดยไม่ต้องมีการแปล ดังนั้นการให้บริการกับประเทศอื่นที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ที่ต้องมีการแปลมาและแปลกลับ อาจจะทำให้เกิดอุปสรรคในการทำงาน และจากการวัดคุณภาพในการใช้ภาษาอังกฤษของไทยติดที่อันดับเกือบรั้งท้าย จึงต้องมีการเตรียมความพร้อม โดยเพิ่มทักษะในการใช้ภาษาให้มากขึ้น (ฝ่ายต่างประเทศ, สภาวิชาชีพบัญชี, 2556, น. 16) นอกจากนี้ การให้บริการจัดทำบัญชีนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องส่งมอบผลงานที่ตรงตามความต้องการของลูกค้า มีความถูกต้องและมีคุณภาพ เพื่อสร้างความพึงพอใจและประโยชน์สูงสุดของลูกค้า ขณะเดียวกันก็ต้องอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องตามกฎหมาย และมาตรฐานการบัญชี รวมทั้งข้อกำหนดและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการให้บริการด้วยบุคลากรที่ มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสูง และมีเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นอาวุธสำคัญในการเพิ่มโอกาสการแข่งขัน จากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของ

อาเซียน รวมทั้งการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนอาเซียนก็จะช่วยเพิ่มโอกาสในการให้บริการด้านวิชาชีพบัญชีอีกด้วย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2556, น.5) นอกจากนี้บัญชีจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านบัญชีและการเงินแล้ว นักบัญชีถือเป็นส่วนหนึ่งของทีมบริหารองค์กร ดังนั้น นักบัญชีจะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ด้วย หรือที่เรียกว่ามีความรู้ข้ามศาสตร์เพราะนักบัญชีเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการวางแผนธุรกิจ การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการบริหาร มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการทำงานขององค์กร การบริหารความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและธนาคาร รวมถึงนักลงทุน ตลอดจนกระตุ้นให้เกิดการลงทุนหรือการทำกิจกรรมที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จทั้งในปัจจุบันและอนาคต (คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี, สภาวิชาชีพบัญชี, 2556, น. 6) เนื่องจากวิชาชีพบัญชี เป็นวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญในทุกสังคม เมื่อโลกเคลื่อนไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบตลาดโลก รวมทั้งการลงทุนและการดำเนินกิจการข้ามพรมแดนที่มีมากขึ้นกว่าที่เคยเป็นมา ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีทัศนคติที่กว้างขวางเพื่อที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อมของกิจการและองค์กร ซึ่งความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจช่วยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้เข้าใจสภาพแวดล้อมที่ปฏิบัติงาน รวมถึงวิธีจัดการ วัตถุประสงค์ วิถีบริหารงานธุรกิจ รวมทั้งแรงผลักดันทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างประเทศในสภาพแวดล้อมระดับโลกที่ธุรกิจดำเนินงานอยู่ (มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2, 2548, น. 4) และจากการตอบแบบสอบถามของหัวหน้างานบัญชีได้เสนอความคิดเห็นว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในด้านวิชาการ สังคม วัฒนธรรม และภาษาของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พร้อมทั้งต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจกับมาตรฐานวิชาชีพบัญชีสากลที่ต้องนำมาใช้กับการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ต้องพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวให้ทันกับธุรกรรมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่จะก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพบัญชีสากล รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถเชื่อมโยงความรู้เหล่านั้นประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้ นอกจากนี้ต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านองค์กร และธุรกิจในสภาพแวดล้อมที่ดำเนินงานอยู่ในขณะนั้น

ด้านทักษะทางปัญญา ความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางปัญญาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ สามารถบูรณาการความรู้ เพื่อประยุกต์ใช้กับลักษณะของงาน รองลงมาคือ ใช้ดุลยพินิจและการตัดสินใจ

ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สามารถจัดระเบียบงาน แบ่งหน้าที่งานและมอบหมายงานได้ และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องแสดงให้เห็นว่าตนเองสามารถปรับใช้ความรู้ทางวิชาการเชิงปฏิบัติในการวิเคราะห์และการกระทำทางปฏิบัติได้ รวมทั้งสามารถดึงเอาความรู้จากหัวข้อวิชาที่ศึกษามาอย่างหลากหลายไปใช้แก้ปัญหาที่มีหลายด้านและซับซ้อนได้ อีกทั้งต้องแสดงให้เห็นว่าสามารถบูรณาการความรู้ ทักษะ องค์ประกอบที่หลากหลายของสถานการณ์ต่าง ๆ และนำสิ่งเหล่านั้นไปใช้ในการทำงาน (มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 6, 2548, น. 2) อย่างไรก็ตามผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ มีเหตุผลในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรที่ตนสังกัด รวมถึงนายจ้าง (ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน เจ้าของ) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2553, น. 14) นอกจากนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องสามารถแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดีในการแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กร รวมทั้งมีความสามารถที่จะจัด และแบ่งหน้าที่งาน พร้อมทั้งจัดแรงงานให้สำเร็จตามกำหนดเวลาและสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง (มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3, 2548, น. 3) โดยที่นักบัญชีต้องปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป และนักบัญชีต้องรู้จักปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในความต้องการข้อมูล เนื่องจากข้อมูลบัญชีเป็นข้อมูลที่ไมหยุดนิ่งในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ตายตัว เพราะธุรกรรมทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในขณะที่ความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลก็เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน ดังนั้นจึงต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ โปร่งใส สามารถสะท้อนภาพที่แท้จริงขององค์กรได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมในขณะนั้นอย่างแท้จริงไม่บิดเบือน นอกจากนี้ นักบัญชีควรเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้การบัญชีมีความทันสมัย เพื่อช่วยเพิ่มคุณค่าที่สามารถตอบสนองทิศทางการบริหารองค์กรได้ (สุวรรณ หวังเจริญเดช, 2548, น. 44) และจากการตอบแบบสอบถามของหัวหน้างานบัญชีได้เสนอความคิดเห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องสามารถนำความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้ นอกจากนี้ ต้องสามารถคิด วิเคราะห์และตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

การก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีความแตกต่างกัน และมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันด้วย ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องสามารถบูรณาการความรู้ เพื่อนำไปใช้กับการปฏิบัติงาน และใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงสมรรถนะที่พร้อมจะเผชิญกับภาวะการแข่งขัน ที่มุ่งไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ความคิดเห็นของหัวหน้างาน บัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และข้อที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ มีความสามารถในการทำงาน เป็นทีม รองลงมาคือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพ ของตนเองอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจ เนื่องจาก การทำงานให้ได้ผลสำเร็จในปัจจุบัน มักมุ่งไปสู่การทำงานเป็นทีมมากกว่าการทำงานโดย บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เนื่องจากงานมีความสลับซับซ้อนที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องให้ความร่วมมือกันทำงานเป็นทีมเพื่อช่วย แบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน (ทวีศักดิ์ รูปสิงห์, 2549, น. 397) เพราะความเชื่อที่ว่ามนุษย์แต่ละคน มีความรู้ ความสามารถ แตกต่างกัน อีกทั้งความรู้ ความสามารถและศักยภาพในตัวบุคคลมีขอบเขต จำกัด จึงจำเป็นต้องมารวมกลุ่มกัน เพื่อนำจุดดี จุดเด่น ความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกันในส่วนที่ดี ที่สุดของแต่ละคนมารวมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายของทีม ทั้งนี้องค์ประกอบองค์การจะประกอบไป ด้วยทีมงานทีมเล็ก ๆ ที่เป็นส่วนประกอบในการดำเนินงานทั้งสิ้น การทำงานเป็นทีมจึงเป็นสิ่งจำเป็น และมีบทบาทสำคัญ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกกลุ่มสมาชิกเป็น อย่างดี แต่การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพนั้น สมาชิกทุกคนต้องมีการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (วราภรณ์ ตระกูลสฤกษ์ดี, 2549, น.36) เนื่องจาก มนุษย์สัมพันธ์ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญมากในสังคมปัจจุบัน เพราะเป็นการจูงใจบุคคลใน หน่วยงานต่าง ๆ ให้มีการพัฒนาการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามความ ต้องการของบุคคลและตามความมุ่งหมายของหน่วยงานหรือองค์กร บุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์นั้นจะ แสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์กันและกัน ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ทำให้บุคคลเกิด ความรัก ความเข้าใจ และความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน แล้วนำไปสู่การปฏิบัติทางความคิดใน การแก้ปัญหาาร่วมกัน (ลักษณา สิริวัฒน์, 2556, น.6) และในปัจจุบัน วิชาชีพบัญชีดำเนินงานใน สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่อยู่ในทุกภาคการทำงาน จึงมี หน้าที่สำคัญที่ต้องดำเนินการ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องของสมรรถนะทางวิชาชีพ และการเรียนรู้ ตลอดชีวิตเพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้และทักษะทางวิชาชีพในระดับที่กำหนดไว้ เพื่อทำให้มั่นใจได้ว่า ลูกค้า หรือผู้ว่าจ้างจะได้รับประโยชน์จากบริการทางวิชาชีพ อย่างไรก็ตาม ความต้องการความได้ เปรียบในการแข่งขันในเศรษฐกิจระดับโลก ทำให้มีการเพ่งความสนใจที่เข้มข้นขึ้นในหน้าที่และความ รับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในองค์กรทุกประเภท ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีทุกคนมี หน้าที่ต้องพัฒนา และดำรงสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับลักษณะหน้าที่ของงาน และความรับผิดชอบทาง

วิชาชีพ หน้าที่นี้เกิดขึ้นกับผู้ประกอบวิชาชีพทุกคน ไม่ว่าจะทำงานด้านการบัญชีในรูปแบบดั้งเดิมหรือทำงานในรูปแบบอื่น สำหรับการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องนั้นมีผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นกิจกรรมการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องให้เป็นที่ยอมรับนั้น คือสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่เกี่ยวข้องกับงาน และความรับผิดชอบทางวิชาชีพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและในอนาคต (มาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 7, 2548, น. 2-4) การพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี กระทำได้โดยการเข้าร่วมอบรมสัมมนาทางด้านวิชาชีพบัญชีต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถทำงานด้วยความถูกต้องแม่นยำ โปร่งใส และมีความน่าเชื่อถือ (คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี, สภาวิชาชีพ, 2556, น. 6) ทั้งนี้การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนอกจากทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ(ภาษากลางของอาเซียน) ที่ถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากแล้ว ยังจะต้องมีการเรียนรู้ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กฎระเบียบ ข้อบังคับ และความรู้เกี่ยวกับองค์กรวิชาชีพ รวมทั้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ในประเทศที่นักบัญชีไทยเข้าไปทำงานหรือติดต่อธุรกิจ ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้งานประสบความสำเร็จและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากความแตกต่างในสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละประเทศได้เป็นอย่างดี (คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีบริหาร, สภาวิชาชีพบัญชี, 2556, น. 13) และจากการตอบแบบสอบถามของหัวหน้างานบัญชีได้เสนอความคิดเห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ต้องมีความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จทันเวลา เพื่อส่งต่องานให้ส่วนงานอื่น และเป็นการป้องกันผลกระทบต่อบุคคลอื่นที่จะต้องดำเนินงานต่อ

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรับผิดชอบในการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพสูงและเป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ อย่างไรก็ตามการเตรียมความพร้อมที่จะตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ปัจจัยที่สำคัญคือต้องมีความสามารถในการปรับตัวได้ดีในสภาวะที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านภาษา กฎระเบียบ ข้อบังคับ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม นอกจากนั้นต้องสามารถทำงานกับคนที่ต่างวัฒนธรรมได้ มีทักษะในการทำงานเป็นทีม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความคิดเห็นของหัวหน้างานบัญชี เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการ

ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รองลงมาคือ สามารถที่จะพิจารณาและตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม และสามารถนำเสนอผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง ตรงประเด็นและครบถ้วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักบัญชีซึ่งเป็นหนึ่งในวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง จะต้องเตรียมความพร้อมต่อการเปิดเสรีการค้าเพื่อสามารถรองรับและแข่งขันได้ในระดับสากล ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาทางการตามข้อตกลงร่วมกันใน AEC (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2555, น. 13) เนื่องจากนักบัญชีจำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสารประสานงานขอข้อมูล สรุปข้อมูลทางการเงินเป็นรายงานเพื่อส่งต่อผู้บริหาร ซึ่งล้วนต้องใช้การสื่อสารทั้งหมดและเมื่อมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การติดต่อ คงไม่เพียงแค่นักบัญชีในประเทศไทยเท่านั้น แต่จะมีคนจากประเทศต่างๆ เข้ามาลงทุนในประเทศไทย เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดเป็นภาษากลางของอาเซียน จึงมีความสำคัญ ซึ่งทักษะในการสื่อสารได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ต้องนำมาใช้ในการทำงานและการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้ เมื่อมีการทำงานข้ามวัฒนธรรมกัน ก็ควรมีความเข้าใจ ยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ (ฝ่ายต่างประเทศ, สภาวิชาชีพบัญชี, 2556, น. 5) อีกทั้ง ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องแสดงให้เห็นว่าตนเองสามารถดึงเอาความรู้ จากหัวข้อวิชา ที่ศึกษามาอย่างหลากหลายไปใช้แก้ปัญหา ที่มีหลายด้านและซับซ้อนได้ พร้อมทั้งสามารถระบุปัญหาและเรียงลำดับความจำเป็นที่ต้องแก้ไขได้ และเข้าใจบทบาทของการใช้ดุลยพินิจ ในการจัดการกับปัญหานั้น (มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 6, 2548, น. 2) เมื่อการทำงานมีปัญหาเกิดขึ้นจะต้องมีการแก้ไขปัญหา ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ ในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ควรจะมีการ วิเคราะห์ต้นเหตุของปัญหาแล้วจึงวางแผนแก้ไขปัญหานั้น (สมเดช โรจน์ศรีเสถียร, 2545, น. 4) และความสามารถในการแก้ไขปัญหาเป็นการคิดริเริ่มหรือการคิดได้ในการแก้ปัญหา การแสวงหาทางเลือกที่จะเป็นคำตอบสำหรับปัญหานั้น ๆ ซึ่งจะต้องคิดอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในเรื่องการคิด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า ความมีเหตุผลในการคิดสร้างสรรค์และการสรุปเหตุผลอัน จะนำไปสู่การเลือกทางเลือกในการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม (เฉลิมพงศ์ มีสมนัย, 2548, น. 85) และในยุคปัจจุบันความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลต่อการจัดการ และการใช้ข้อมูลทางการบัญชี ไม่ว่าจะช่วยในการประมวลผลข้อมูลจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว การ จัดทำรายงานทางการเงินให้สะดวกยิ่งขึ้น รวมทั้งการมีระบบอินเทอร์เน็ตที่ช่วยให้การเข้าถึงข้อมูล ธุรกิจของนักลงทุนทำได้สะดวกและรวดเร็ว ดังนั้น นักบัญชีควรเพิ่มขีดความสามารถในด้าน การทำงานร่วมกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มโอกาสสำหรับนักบัญชีในการให้บริการ

ด้านบัญชีรูปแบบใหม่ได้ (ฝ่ายต่างประเทศ, สภาวิชาชีพบัญชี, 2556, น. 5) อย่างไรก็ตามผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรปรับใช้ระบบและเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้กับธุรกิจและปัญหาทางบัญชี ทั้งนี้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่เพียงใช้ข้อมูลสารสนเทศ และใช้ทักษะการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ยังต้องมีบทบาทสำคัญโดยเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงาน เพื่อประเมิน ออกแบบ และจัดการระบบสารสนเทศเหล่านั้น (มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2, 2548, น. 5) นอกจากนี้ปัจจัยที่สำคัญ คือ การสร้างความเชื่อถือในองค์กรให้กับบุคคลภายนอกองค์กร จึงต้องเอาใจใส่กับผลการปฏิบัติงาน คือ การจัดทำและนำเสนองบการเงินให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ทั้งนี้งบการเงินที่ดีจะต้องเปิดเผยรายการและข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน และเพียงพอ เพื่อที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ซึ่งงบการเงินและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุด (ดวงกมล ปลื้มจิตต์, 2548, น. 42) และจากการตอบแบบสอบถามของหัวหน้างานบัญชี ได้เสนอความคิดเห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องสามารถนำเสนอและสื่อสารข้อมูลทางบัญชีให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจได้ถูกต้องตรงกัน รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความซับซ้อนในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันประกอบกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยตรง ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพต้องเพิ่มพูนความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ และพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและติดต่อสื่อสาร เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาเซียน รวมทั้งผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องสามารถพิจารณาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำเสนอผลงานได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน นอกจากนี้ต้องสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและได้ผลงานที่มีคุณภาพสูง ทำให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

วิชาชีพบัญชีเป็นหนึ่งในเจ็ดวิชาชีพที่อยู่ในข้อตกลงร่วมกันว่าด้วยเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี นั้นหมายความว่าเมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็น AEC ในปี พ.ศ. 2558 นักวิชาชีพบัญชีจากประเทศใดประเทศหนึ่ง ในกลุ่มอาเซียนจะสามารถเข้ามาประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยได้อย่างเสรี ในทางกลับกันนักวิชาชีพบัญชีไทยก็สามารถไปประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศกลุ่มอาเซียนได้อย่างเสรีเช่นกัน ดังนั้น AEC ส่งผลกระทบต่อวิชาชีพบัญชีในกลุ่มประเทศอาเซียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยสภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพของวิชาชีพบัญชีไทย จึงได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักวิชาชีพบัญชีไทยไม่ว่าจะเป็น การปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ การเพิ่มบทบาทของสภาวิชาชีพฯ ในฐานะผู้นำองค์กรวิชาชีพระหว่างประเทศ

การจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพบัญชี การจัดหลักสูตรอบรมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี การจัดทำฐานข้อมูลด้านวิชาการ และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านบัญชีให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปทราบ รวมทั้งการพัฒนามาตรฐานการศึกษาด้านวิชาชีพ ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมรับมือกับการเข้ามาประกอบวิชาชีพของนักบัญชีต่างชาติ หรือเตรียมความพร้อมไปกับโอกาสในการไปประกอบวิชาชีพในประเทศกลุ่มอาเซียน โดยเร่งพัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่องให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังใกล้เข้ามา ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านทักษะภาษาต่างประเทศ ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ ความสามารถและทักษะทางด้านวิชาชีพบัญชี รวมถึงจรรยาบรรณและทัศนคติของผู้ประกอบวิชาชีพด้วย เพื่อให้ นักบัญชีไทยสามารถแข่งขันกับนักบัญชีต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี, สภาวิชาชีพบัญชี, 2556, น.5 – 6)

เมื่อประเทศไทยกำลังเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมความพร้อม โดยการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ ทางด้านวิชาชีพ มีความเข้าใจในวัฒนธรรมข้ามชาติ และมีทักษะในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพและยึดมั่นในจรรยาบรรณทางวิชาชีพด้วย เพื่อให้สังคมเกิดความเชื่อมั่นในด้านคุณภาพและมาตรฐานของผลงาน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การปรับปรุงหลักสูตรในทุกระดับของวิชาชีพบัญชี จะต้องพัฒนาให้มีมาตรฐานสากล และให้ความสำคัญกับภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดเป็นภาษากลางของอาเซียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. ควรจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้เรียนรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับ ภาษา กฎระเบียบ ข้อบังคับ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของกลุ่มประเทศในอาเซียน เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีความแตกต่างกัน
3. ควรเน้นย้ำให้นักศึกษาตระหนักถึงการมีทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้านการสื่อสาร และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ นักศึกษามีสมรรถนะพร้อมที่จะแข่งขันได้ในตลาดแรงงาน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของสำนักงานบัญชีในประเทศไทย เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2. ผลกระทบของ AEC ที่มีต่อนักวิชาชีพบัญชีไทย

3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเพื่อเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, กระทรวงพาณิชย์. 2548. “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานบัญชี : กรณีศึกษาของสำนักงานบัญชีแห่งประเทศไทย.” **ข่าววิชาชีพบัญชี**. ปีที่ 28, ฉบับที่ 9 (กันยายน) : 9.
- _____. 2549. “สรุปการสัมมนาเรื่องมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ.” **ข่าววิชาชีพบัญชี**. ปีที่ 29, ฉบับที่ 1 (มกราคม) : 10.
- _____. 2553. “ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน.” **ข่าววิชาชีพบัญชี**. ปีที่ 33, ฉบับที่ 11 (พฤศจิกายน) : 12, 14.
- _____. 2555. “หลักเกณฑ์ทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย.” **DBD ACCOUNTING**. ฉบับที่ 5, (กรกฎาคม) : 10 – 12.
- _____. 2555. “การเตรียมความพร้อมของนักบัญชีสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.” **DBD ACCOUNTING**. ฉบับที่ 8, (ตุลาคม) : 13.
- _____. 2555. “จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี.” **DBD ACCOUNTING**. ฉบับที่ 9, (พฤศจิกายน) : 7 – 9.
- _____. 2556. “AEC โอกาสทางธุรกิจสำหรับบริการวิชาชีพของไทย.” **DBD ACCOUNTING**. ฉบับที่ 11, (มกราคม) : 5.
- _____. 2556. “สำนักงานบัญชีคุณภาพ.” **DBD ACCOUNTING**. ฉบับที่ 12, (กุมภาพันธ์) : 10.
- กรรณิการ์ ลำลือ. 2552. **คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ ของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กัณฑ์กนิษฐ์ หาญวงษา. 2549. **คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กำจร ตติยกวี. 2554. “สกอ.เตรียมพร้อมผลิตบัณฑิตไทยในศตวรรษที่ 21.” **จดหมายข่าวสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา**. ปีที่ 2, ฉบับที่ 74 (8 สิงหาคม) : 1.
- คณะกรรมการวิชาชีพด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี, สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2550. เอกสารประกอบการสัมมนา. “**มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 เรื่อง เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี วันถือปฏิบัติ 1 มกราคม 2548.**” : 4, 5.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. 2550. เอกสารประกอบการสัมมนา. “มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ วันถือปฏิบัติ 1 มกราคม 2548.” : 3.
- _____. 2550. เอกสารประกอบการสัมมนา. “มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 4 เรื่อง ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ วันถือปฏิบัติ 1 มกราคม 2548.” : 3.
- _____. 2550. เอกสารประกอบการสัมมนา. “มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 6 เรื่อง การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะ วันถือปฏิบัติ 1 มกราคม 2548.” : 2.
- _____. 2550. เอกสารประกอบการสัมมนา. “มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 7 เรื่อง การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับโปรแกรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง วันถือปฏิบัติ 1 มกราคม 2548.” : 2-4.
- คณะกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านการทํ้าบัญชี, สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2556. “ผลกระทบของ AEC ที่มีต่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี.” FAP Newsletter. ฉบับที่ 1 (มกราคม) : 5-6.
- _____. 2556. “นักบัญชีไทยต้องเตรียมตัวอย่างไรกับ AEC.” FAP Newsletter. ฉบับที่ 2 (กุมภาพันธ์) : 12-13.
- _____. 2556. “บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ทำบัญชีต่อองค์กร.” FAP Newsletter. ฉบับที่ 7 (กรกฎาคม) : 6.
- _____. 2556. “บทบาทสำคัญของนักบัญชีที่มีต่อองค์กร.” FAP Newsletter. ฉบับที่ 11 (พฤศจิกายน) : 6.
- จารุณี อภิวัฒน์ไพศาล. 2555. “ปัจจัยที่ใช้พยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชี กลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย.” *วิชาชีพบัญชี*. ปีที่ 8, ฉบับที่ 22 (เมษายน) : 58 - 59.
- เฉลิมพงศ์ มีสมนัย. 2548. “การบริหารองค์การและการจัดการทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่โดยใช้ HR Scorecard.” *การจัดการสมัยใหม่*. ปีที่ 3, ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) : 85.
- ดวงกมล ปลื้มจิตต์. 2548. “การวิเคราะห์งบการเงินให้มีคุณค่าต่อการตัดสินใจในการบริหารงาน.” *กรมบัญชีกลาง*. ปีที่ 46, ฉบับที่ 9 (กรกฎาคม-สิงหาคม) : 42.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ต่อลาภ สุขพันธ์. 2546. **คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ ในจังหวัด ลำปาง.** การ ค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทวีศักดิ์ รูปสิงห์. 2549. “การบริหารโครงการ : ในบริบทของการบริหารทีมงาน.” **การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์.** ปีที่ 2, ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน) : 397.
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ. 2548. “ลักษณะสำคัญของวิชาชีพบัญชี.” **วิชาชีพบัญชี.** ปีที่ 1, ฉบับที่ 2 (ตุลาคม) : 63,
- ประพาฬศรี ลีสมุคันธ์ และมนวิภา ผดุงสิทธิ์. 2554. “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ บุคลากรทางบัญชี.” **วิชาชีพบัญชี.** ปีที่ 7, ฉบับที่ 20 (ธันวาคม) : 50 - 51.
- ผ่องพรรณ เจียรวิริยะพันธ์. 2551. “การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชี.” **ธรรมนิติ ฉบับเอกสารภาชีอากร.** ปีที่ 27, ฉบับที่ 321 (มิถุนายน) : 85.
- ฝ่ายต่างประเทศ, สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2556. “การเตรียมรับปี 2015 ของนัก บัญชี ตามรูปแบบการค้าบริการ.” **FAP Newsletter.** ฉบับที่ 8 (สิงหาคม) : 16.
- _____. 2556. “การเตรียมรับปี 2015 ของนักบัญชี ความพร้อมสำหรับนักวิชาชีพบัญชี.” **FAP Newsletter.** ฉบับที่ 9 (กันยายน) : 5.
- พินิติ รตะนานุกูล. 2555. “การเตรียมความพร้อมเชิงรุกของสถาบันอุดมศึกษาเข้าสู่ประชาคม อาเซียน.” **จดหมายข่าวสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.** ปีที่ 3, ฉบับที่ 101 (13 กุมภาพันธ์) : 2.
- พัชรินทร์ กุนศิลา. 2554. “การเตรียมความพร้อมประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน.” **สภาที่ ปรีक्षाเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.** ปีที่ 6, ฉบับที่ 1 (มกราคม - มีนาคม) : 5 - 8.
- เพ็ญธิดา พงษ์ธานี. 2551. **คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่องค์กรและผู้รับผิดชอบงาน ด้านบัญชีที่พึงประสงค์.** งานวิจัย คณะการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. 2541. **การวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. 2536. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ศูนย์ ส่งเสริมวิชาการ.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. 2556. **มนุษย์สัมพันธ์ (Human Relationship).** กรุงเทพมหานคร : โอ เดียนสโตร์.
- วรารณณ์ ตระกูลสถิตย์. 2549. **การทำงานเป็นทีม.** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วลัยลักษณ์ สุวรรณวลัยกร และมนวิภา ผดุงสิทธิ์. 2556. “ความคาดหวังและความพร้อมของวิชาชีพสอบบัญชีไทย ในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.” *วิชาชีพบัญชี*. ปีที่ 9, ฉบับที่ 25 (สิงหาคม) : 35 - 36.
- วิชชุลดดา เวชกุล และคณะ. 2553. “ความคาดหวังของผู้ว่าจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของนักบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” *การประชุมทางวิชาการการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 11*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สนทยา เขมวิรัตน์. 2549. “ลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร ตามความคาดหวังของสถานประกอบการ.” *วิจัยและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล*. ปีที่ 9, ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม-สิงหาคม) : 85-87.
- สันสกฤต วิจิตรเลขการ. 2549. “ International Standards (IES) กับวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย.” *สมาคมการบัญชีไทย*. ปีที่ 3, ฉบับที่ 1 (มีนาคม) : 25
- สมเดช โรจน์ศรีเสถียร และคณะ. 2549. *เปลื้องบการเงินมุมมองภาษีอากร*. กรุงเทพมหานคร : ธรรมนิติ เพรส.
- สรศักดิ์ ธนไชย. 2551. *การวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชี ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน*. การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงศ์. 2556. “นักบัญชีกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC)” *เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ. (28 มกราคม 2556)
- สุทธิวิศ สร้อยทอง. 2555. “ก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: ข้อตกลงยอมรับร่วมของอาเซียน.” *การค้าระหว่างประเทศ*. ปีที่ 2, ฉบับที่ 4 (มกราคม – กุมภาพันธ์) : 30, 35 – 36.
- สุวรรณ หวังเจริญเดช. 2548. “การปรับตัวของนักบัญชีภายใต้การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีวิชาชีพ.” *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*. ปีที่ 27, ฉบับที่ 104 (เมษายน-มิถุนายน) : 44.
- สุธี คหวิษ. 2549. “เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับกฎหมายบัญชี รู้เรื่องดีมีชัยไปกว่าครึ่ง (ตอนที่ 2) ว่าด้วยเรื่องการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี.” *นักบริหาร*. ปีที่ 26, ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน) : 72.
- สุรพล ถวัลย์วิษจจิต. 2556. “เตรียมรับมือกับผลกระทบของแนวโน้มทางบัญชีและภาษีอากรในยุค AEC.” *เอกสารภาษีอากร*. ปีที่ 32, ฉบับที่ 381 (มิถุนายน) : 118 – 119.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2553. “นโยบายด้านการอุดมศึกษา.” *อุดมศึกษา*. ปีที่ 36, ฉบับที่ 387 (กันยายน) : 1 – 2.
- _____. 2555. “ความสามารถในการแข่งขันของสถาบันอุดมศึกษาไทย เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ปี 2558.” *จดหมายข่าวสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา*. ปีที่ 3, ฉบับที่ 122 (9 กรกฎาคม) : 2.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี. 2554 *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559*. กรุงเทพฯ : สุตรไพศาล.

ภาษาอังกฤษ

- Best, John W. 1981. *Research in Education*. 4th ed. New Jersey : Prentice – Hall.
- Cronbach, Lee J. 1970. *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Happer & Row.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. 1970. “Determining Sample Size for Research Activities”. *Educational and Psychological Measurement*. 30 : 608.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แบบสอบถาม

เรื่อง **คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ**

คำชี้แจง การตอบแบบสอบถามครั้งนี้ถือเป็นความลับ และจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยในภาพรวม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาการบัญชีอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความจริงมากที่สุด และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามทั้งหมดมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดใส่เครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 25 ปี

25 – 30 ปี

31 – 35 ปี

36 – 40 ปี

41 – 45 ปี

46 – 50 ปี

51 ปี ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

ต่ำกว่า 5 ปี

5 – 10 ปี

11 – 15 ปี

16 – 20 ปี

21 – 25 ปี

25 ปี ขึ้นไป

5. ลักษณะองค์กรของท่าน

☐ องค์กรของรัฐบาล	☐ รัฐวิสาหกิจ
☐ เอกชน - ประเภทบริการ	☐ เอกชน - ประเภทพาณิชย์
☐ เอกชน - ประเภทอุตสาหกรรม	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงานใน
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ

โปรดพิจารณาว่าท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชี
ทั้ง 5 ด้าน ที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ใน
แต่ละข้อต่อไปนี้ว่าอยู่ในระดับใด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านคิดว่าเหมาะสมที่สุด

รายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระดับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ก. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
1. มีความซื่อสัตย์					
2. มีระเบียบวินัย					
3. ตรงต่อเวลา					
4. มีความรับผิดชอบ					
5. มีความละเอียดรอบคอบ					
6. มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ					
7. ปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร					
8. ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ไปเปิดเผยโดยไม่ได้ รับอนุญาต					
9. มีจิตสำนึกคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม					
ข. ด้านความรู้					
1. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของ ประเทศและระหว่างประเทศ					

รายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระดับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ข. ด้านความรู้ (ต่อ)					
2. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานวิชาชีพ					
3. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านอื่นที่มี ความสัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการบัญชี					
4. เรียนรู้เทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและด้านอื่นๆ ที่ สัมพันธ์กัน					
5. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและ วิทยาการใหม่ ๆ					
6. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร					
7. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของ องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี					
8. ติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพ บัญชีอย่างต่อเนื่อง					
ค. ด้านทักษะทางปัญญา					
1. สามารถวางแผนการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้ตาม เป้าหมาย					
2. สามารถจัดระเบียบงาน แบ่งหน้าที่งาน และมอบหมาย งานได้					
3. สามารถสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานได้ตาม กำหนดเวลา					
4. สามารถบูรณาการความรู้เพื่อประยุกต์ใช้กับลักษณะ ของงาน					
5. ใช้ดุลยพินิจและการตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง					
6. สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง ได้ดี					
7. สามารถเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม					

รายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระดับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ง. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ					
1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
2. มีภาวะการเป็นผู้นำ					
3. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
4. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม					
5. ยินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน					
6. ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ					
7. สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค์กร					
8. ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่างกัน					
9. มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพ ของตนเองอย่างต่อเนื่อง					
จ. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
1. มีความสามารถในการตั้งคำถาม คิด และวิเคราะห์ได้อย่าง มีเหตุผล					
2. สามารถประยุกต์แนวคิดทางทฤษฎีมาปรับใช้กับการ ปฏิบัติงาน					
3. สามารถนำเสนอผลการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตรงประเด็น และครบถ้วน					
4. สามารถที่จะพิจารณาและตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานได้อย่าง เหมาะสม					
6. สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารได้เป็นอย่างดี					

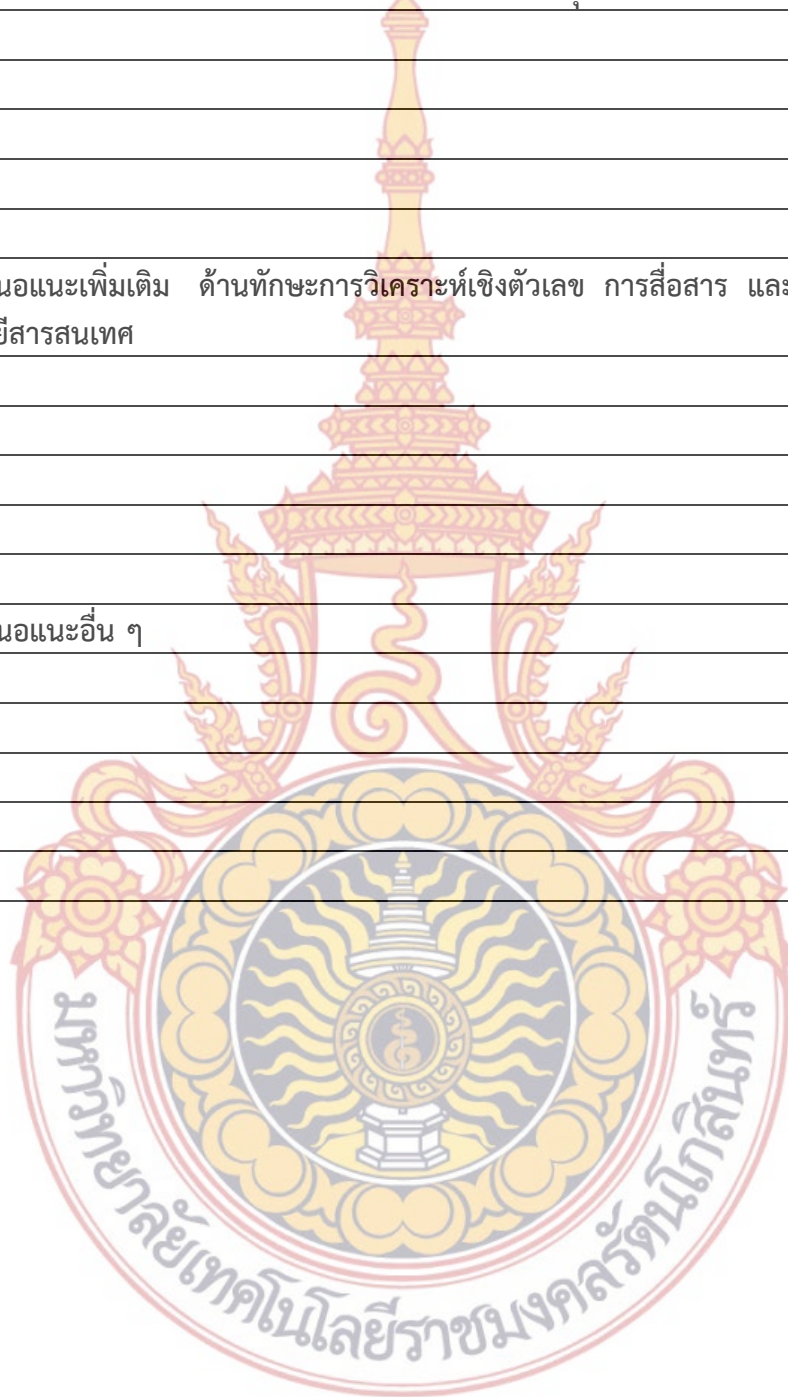
รายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ที่ตอบสนองตลาดแรงงาน ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระดับคุณลักษณะของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
จ. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อ)					
7. สามารถติดต่อสื่อสารและประสานงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ก. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านคุณธรรม จริยธรรม
ข. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านความรู้
ค. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านทักษะทางปัญญา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ต่อ)

<p>ง. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ</p>
<p>จ. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>ฉ. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ</p>

ภาคผนวก ข

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)**Item-total Statistics**

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 1	162.6897	277.5788	.6244	.9582
ข้อที่ 2	163.1379	276.7660	.5803	.9583
ข้อที่ 3	163.1724	278.5049	.5857	.9584
ข้อที่ 4	162.6897	271.2217	.8051	.9572
ข้อที่ 5	163.1034	271.3818	.6546	.9579
ข้อที่ 6	162.6207	277.5296	.5728	.9584
ข้อที่ 7	163.2759	277.5640	.5037	.9587
ข้อที่ 8	162.5862	280.8227	.4703	.9589
ข้อที่ 9	163.4483	282.0419	.1883	.9609
ข้อที่ 10	162.9655	271.1059	.6334	.9580
ข้อที่ 11	162.9655	265.3916	.8164	.9568
ข้อที่ 12	163.1724	265.5764	.7084	.9576
ข้อที่ 13	163.4828	273.2586	.7436	.9576
ข้อที่ 14	163.7241	284.0640	.1338	.9609
ข้อที่ 15	163.4483	276.3990	.6915	.9580
ข้อที่ 16	163.6897	276.0074	.4144	.9594
ข้อที่ 17	163.0000	267.8571	.6877	.9577
ข้อที่ 18	163.4138	270.9655	.7694	.9573
ข้อที่ 19	163.3448	272.4483	.7639	.9574
ข้อที่ 20	162.9655	270.0345	.7239	.9575
ข้อที่ 21	162.8966	276.3818	.5868	.9583
ข้อที่ 22	162.9310	267.7808	.7634	.9572
ข้อที่ 23	163.3448	276.4483	.5571	.9584
ข้อที่ 24	163.7931	279.5271	.3436	.9596
ข้อที่ 25	162.7931	277.3128	.5370	.9585
ข้อที่ 26	163.7241	277.6355	.3732	.9596
ข้อที่ 27	163.0690	274.9951	.6389	.9580
ข้อที่ 28	162.8966	269.4532	.7973	.9571
ข้อที่ 29	163.5517	285.6133	.0637	.9615
ข้อที่ 30	163.4138	274.1798	.6790	.9578
ข้อที่ 31	163.0000	269.2857	.7133	.9575
ข้อที่ 32	162.8966	270.9532	.6760	.9577
ข้อที่ 33	163.2069	274.2414	.6912	.9578
ข้อที่ 34	163.0345	270.1773	.6845	.9577

ข้อที่ 35	163.3103	268.7931	.7738	.9572
ข้อที่ 36	163.3448	270.4483	.7895	.9572
ข้อที่ 37	163.2414	274.0468	.7330	.9577
ข้อที่ 38	163.0000	272.0000	.6986	.9577
ข้อที่ 39	163.0345	270.6059	.5921	.9583
ข้อที่ 40	163.0690	271.5665	.6361	.9580

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 40

Alpha = .9592

ประวัติผู้วิจัย

ผู้เขียนงานวิจัย	สุชญา รังสฤษติกุล Suchaya Rungsaritikul
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ 264 ถนนจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10100 โทรศัพท์ 02-2265925-6 ต่อ 5410
ประวัติการศึกษา	บัญชีมหาบัณฑิต (บช.ม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (ค.อ.ม.) สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ประวัติการทำงาน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ
ผลงานวิจัยที่ผ่านมา	การศึกษาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายบัญชี ตามทัศนคติของหัวหน้า งานบัญชี และผู้ปฏิบัติงานบัญชี ของสถานประกอบการ A Study of Professional Competencies of Accounting Staff From the Opinions of the Head of Accounting Department and the Accounting Staff in Enterprises. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ตามทัศนคติของ หัวหน้างานบัญชี ในสถานประกอบการ Desired Attributes of Accounting Graduates from the Opinions of the Heads of Accounting Department in Enterprises. กลยุทธ์การสอนของอาจารย์ผู้สอนนักศึกษา สาขาวิชาการบัญชี เพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี Teachers' Teaching Strategies for Accounting Students to Achieve Learning Outcomes according to Thai Qualifications Framework, Bachelor Degree of Accounting.

คุณธรรมและจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานบัญชี ตามการรับรู้ของนักศึกษา
สาขาวิชาการบัญชี

Morals and Ethics of Accounting Workers Perceived by
Accounting Students.

ผู้ร่วมวิจัย

นางชูศรี ลีตะภวังค์
Mrs. Shusri Leetapawang

ประวัติการศึกษา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการพิเศษ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต
บพิตรพิมุข จักรวรรดิ

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน คณะศิลปศาสตร์

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประกันคุณภาพและวิเทศสัมพันธ์

รองอธิการบดีฝ่ายประกันคุณภาพ

รองอธิการบดีสำนักบริหารบพิตรพิมุข จักรวรรดิ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ

ผู้ร่วมวิจัย

เอกฉัตร พัฒราช
Ekkachat Pattarach

สถานที่ทำงาน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ
264 ถนนจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10100
โทรศัพท์ 02-2265925-6 ต่อ 5420

ประวัติการศึกษา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
บพิตรพิมุข จักรวรรดิ

ผลงานวิจัยที่ผ่านมา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชี ในสถานประกอบการ

Desired Attributes of Accounting Graduates from the Opinions of the Heads of Accounting Department in Enterprises.

กลยุทธ์การสอนของอาจารย์ผู้สอนนักศึกษา สาขาวิชาการบัญชี เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี

Teachers' Teaching Strategies for Accounting Students to Achieve Learning Outcomes according to Thai Qualifications Framework, Bachelor Degree of Accounting.

คุณธรรมและจริยธรรมของผู้ปฏิบัติงานบัญชี ตามการรับรู้ของนักศึกษา สาขาวิชาการบัญชี

Morals and Ethics of Accounting Workers Perceived by Accounting Students.

